EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı:53 , Şubat 1992

Dengeyi devrim lehine değiştirmek

Düzenin çeşitli siyasal manevraları, ona yalnızca kısa dönemli soluklanma imkanları sağlayabilmekte, ama iktisadi-siyasi-ideolojik tüm alanlardaki krizin derinleşerek sürmesini önleyememektedir. Yeni hükümetin "vaadler bombardımanı" da kitleler üzerindeki yanılsatıcı etkisini kısa bir sürede önemli ölçüde yitirmiş bulunmaktadır.

Kapitalist ekonominin kaynak sıkıntısının giderilememesi, enflasyonun düşmek bir yana % 100'lere ulaşması, bütçe açıkları vb. daha henüz bugünden "umut hükümeti"ni yıpratan bir sürece dönüşmüş, hükümetin ekonomik işlerden sorumlu gözde bakanı Tansu Çiller'in "görevden uzaklaştırılması" söylentileri gündemin önemli maddeleri arasına yerleşmiştir. Düzen siyasal planda da aradığı "istikrarlı" ortamı sağlamaktan çok uzaktır. Kürt ulusal direnişi, işçi ve diğer emekçilerin sürekliliğini koruyan eylemleri, düzen cephesinde oluşan siyasi çatlaklar vb. düzenin sıkışıklığını arturan unsurlar olarak etkinliğini sürdürmektedir.

İktisadi-siyasi alandaki bunalımın yanısıra ideolojik planda da belirgin bir bunalım içinde olan düzen, bu alanda doğan "boşluğu" emperyalist sistemin genel ideolojik argümanları haline gelen "demokratikleşme", "yeni dünya düzeni", "globalizm", "piyasa ekonomisi", "uluslararası entegrasyon" vb. ile takviye ederek doldurmaya çalışıyor.

Ne var ki düzenin içinde bulunduğu bunalım bu yöndeki manevraların da uzun ömürlü olmasını engellemekte ve yaratılan sis perdeleri kısa sürede dağılmaktadır. Nitekim son dönemlerde yeni hükümet aracılığıyla ve yoğun bir kampanya eşliğinde gündeme getirilen demokratikleşme manevrası da, taleplerine "acil çözüm" isteyen işçi sınıfının, emekçilerin ve Kürt emekçilerinin eylemliliğini dizginlemeye yetmemiştir.

Bugünlerde yoğun bir biçimde gündeme getirilen "Türki Cumhuriyetler" sorununun da bu çerçeve içinde düzen açısından iki önemli boyutu vardır. Türk burjuvazisi de kuşkusuzki sınıf karakteri gereği "yayılmacı" eğilimler taşımaktadır. Onun içinde bu cumhuriyetler her şeyden önce bir pazar alanıdır. Ne var ki; bugün Türk burjuvazisi "yoğun bir emperyalist rekabete" konu olan bu alanlarda önemli bir pay elde edebilecek iktisadi-siyasi güce sahip değildir. Üstlendiği misyon da bölgede ABD çıkarlarının daha etkili savunulmasını sağlamaktır. Nitekim içinde bulunduğu sorunları aşmak için "dış desteğe" duyulan ihtiyaç, Türk burjuvazisini her dönemden daha fazla ABD'ye köleliğe zorlamaktadır. Türk burjuvazisinin "yayılmacı" argümanları devreye sokması orta vadede bölgede daha etkin ve güçlü bir devlet olma isteğini yansıtmaktadır. Öte yandan bu argümanların yoğunlaştırılmasının diğer boyutu da yeni illuzyonlar yaratarak kitlelerin tepkilerini nötralize edebilmektir.

*

İktisadi manevra açısı daralan burjuvazinin siyasal haklar alanında önemli tavizler veremeyeceği, kararlılık gösteren bir kitle hareketi karşısında ise yine tek bir yöntemi, terörü devreye sokacağı yönündeki temel saptama, umulandan da kısa bir süre içerisinde doğrulanmış bulunuyor. Düzen 1402'liklerin haklarının iadesi gibi kendisi için önemli bir tehdit taşımayan konularda bazı adımlar atmasına karşın, kitlelerin en yakıcı iktisadi-demokratik talepleri karşısında suskun, daha da ötesi saldırgan bir tutum içerisindedir. İktisadi-demokratik hakları için mücadele eden işçiler, memurlar, vb. son dönemde gerçekleştirdikleri hemen tüm eylemlerinde devletin kolluk güçlerinin saldırısıyla yüzyüze kalmaktadır. Demokratikleşme havarisi hükümet sendikal örgütlenme,

grev hakkı vb. vaadlerini ise bir yıllık icraat programından çıkararak "geleceğe ertelemiş" bulunuyor.

Öte yandan düzen, devrimci siyasal odakları ezmek ve işçi sınıfı ve Kürt emekçi halkını sindirmek doğrultusundaki politikasını, kontr-gerilla, ölüm timleri vb. aracılığıyla daha da pervasızca uygulamaktadır. Her gün devrimciler ve Kürt yurtseverleri sokakta, evlerinde düzenin resmi ya da yarı-resmi terör örgütleri tarafından katledilmekte, Kürdistan dağları bombalanmakta, İstanbul'un güvenliğini sağlamak adı altında, devlet, işçi hareketini ve devrimci hareketi sindirmek amacıyla bu kenti adeta kolluk güçleriyle kuşatmaya almaktadır.

Hiç kuşku yok ki, bütün çıkmazlarına karşın bugün düzen açısından en büyük şans işçi sınıfı hareketinin politik muhtevasının zayıflığı ve sınıf hareketiyle komünist hareketin birliğinin sağlanamamış olmasıdır.

Bu durum aynı zamanda hem işçi hareketi ile Kürt emekçi hareketinin mücadele düzeyi ve biçimleri arasındaki mesafeyi arttırmakta ve hem de iki hareket arasındaki yalıtıklığm sürmesinin temel nedeni olmaktadır. Düzenin bütün manevraları ise bu iki hareket arasındaki yalıtıklığı arttırmak yada en azından korumak amacı üzerinde şekillenmektedir. Son dönemde daha da boyutlandırılan şovenist kampanyanın en temel amacı da her iki hareketin birleşmesini önlemek ve öte yandan işçi sınıfını da milliyet çekişmeleri temelinde kendi içinde ayrıştırmaktır. Düzen ancak devrimin güçlerini atomize edebildiği ölçüde devrimci yükselişi sınırlayıp geriletebileceğinin farkındadır ve bütün temel siyasal açılımlarında bu amacı gözetmektedir.

İki hareket arasındaki yalıtıklığm giderilmemesinin devrim cephesi açısından ikinci önemli sonucu; işçi hareketi ile birleşme imkanı elde edemeyen Kürt ulusal hareketinde, Kürt üst sınıflarıyla ittifak eğilimini güçlendirmesidir.

*

Düzenin artan sıkışmışlığı, Kürt emekçilerinin ulusal talepler etrafında yürüttüğü mücadelenin yaygınlığını ve yoğunluğunu arttırarak sürmesi ve öte yandan işçi hareketinin politikleşme düzeyinin geriliği, komünist ve devrimci hareketin gündem belirleyebilen politik bir özne konumundan uzaklığı... Türkiye'deki siyasal tabloyu belirleyen bu unsurlarda henüz belirleyici bir değişiklik sözkonusu değildir.

Olayların hızına ve gündeme müdahale edebilen bir siyasal faaliyet yaratılamadığı, işçi hareketi ile Kürt emekçi hareketi arasındaki yalıtıklık sürdüğü ölçüde, tek başına düzenin iktisadi-siyasi ve ideolojik planda yaşadığı kriz dengeyi devrim lehine değiştirmeye yetmemektedir.

*

Bugün düzenin ezme ve sindirme politikasını boşa çıkarabilmek ve dengeyi devrim lehine değiştirebilmek için, işçi hareketi ile Kürt hareketi arasındaki yalıtıklığm aşılmasının taşıdığı önemi çok daha iyi kavramalı ve faaliyetlerimizin her düzeyinde bu gerçeği gözetmeliyiz.

Bu görevi gerçekleştirebilmek hiç şüphe yok ki, en başta "Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı", dolayısıyla işçi sınıfının üzerindeki şovenist etkilerin kırılması doğrultusunda yoğunlaştırılmış bir propaganda ve ajitasyon faaliyetini zorunlu kılmaktadır.

Ne varki bu görev, sözkonusu stratejik ve ilkesel tutumun genel propagandası ile sınırlı bir siyasal çaba ile başarılamaz. Aynı zamanda her somut durumdan işçi hareketiyle Kürt hareketinin ortak çıkarlarını vurgulamak için yararlanabilmek, hareketin ortaya çıkardığı ortak siyasi talepleri her adımda formüle edebilmek gerekir.

Son dönemlerde gerçekleşen işçi, memur eylemlerine devletin doğrudan polis müdahalesiyle karşılık vermesi; İstanbul'un özellikle de işçi eylemlerine karşı bir polis yığınağı haline getirilmesi vb. işçi sınıfında devlet terörüne karşı bir tepkinin yoğunlaşmasını da sağlayacaktır.

İşçi hareketinin devlet terörüne yönelik bir mücadele perspektifine kavuşması Kürt emekçi hareketiyle işçi hareketi arasında bir "gündem ortaklığı" sağlayacak ve iki hareketin ortak çıkar birliğinin bilince çıkmasını kolaylaştıracaktır, öte yandan devletin devrimci hareketi terörle ezme politikasının boşa çıkarılma imkanlarını arttıracaktır.

Sınıf içinde devlet terörünün teşhirinin yoğunlaştırılması, sınıf hareketinin devlet terörünü de hedefleyen bir muhteva kazanmasına yönelik siyasal propaganda ve ajitasyon güncel bir görev olarak önümüzdedir.

EKİM

Olaylar hızlanıyor...

Bu devletin çivisi çıkmıştır. Çivisi çıktığı ölçüde de, devrim ve karşı-devrim arasındaki çatışmalar şiddetleniyor. Son dönemde meydana gelen bir dizi olay bu gerçeği ortaya koyuyor. Ne kadar güçlü görünürse görünsün, tehditler savurmaya devam ederse etsin, devlet yönetimi bir panik içinde bulunuyor.

Genelkurmay Başkanı ve Cumhurbaşkanı herkesin gözü önünde intikam yemini ediyor ve burjuva basını birinci sayfalarında bu habere yer veriyor.

Devletin Cumhurbaşkanı günlerdir halkı devrimcileri ihbar etmeye çağırıyor, bu konudaki ilgisizlikten yakınıyor.

Devletin polisleri İstanbul ve Adana gibi büyük şehirlerde blok halinde, "meclis istifa", "hükümet istifa", "kahrolsun komünistler" "kana kan intikam", "polisin düşmanı insan hakları" diye polis şefleri gözetiminde saatlerce şehrin ana yollarında gösteri yapıyor.

Bunlar, özellikle polisin tekbir getirerek, komünistler, meclis ve hükümet aleyhine gösterisi Türkiye'de ilk kez yaşanıyor. '70'lerde devletin polisi, Pol-Der'liler, Pol-Birliler olarak bölünmüştü, ama polis blok halinde hareket etmiyordu, edemiyordu.

Bunlar devletin iç düzenindeki sarsıntıları ortaya serdiği kadar, '70'lerde MHP rozetli sivil faşistlerin, 12 Eylül'den sonra devlet kurumlarında yuvalandıkları, bugün artık TC rozetiyle devrime karşı savaştıklarını ve savaşacaklarını da gösteriyor. İnsanlar artık, sokak ortasında, evlerinde otururken devletin polisleri tarafından her an katledilebiliyor. Artık bu tür uygulamalar olağan kabul edilebiliyor.

Ama, komünistler, devrimciler için dönem olağan bir dönem değil, hızla olağanüstü dönemlere hazırlanma dönemidir. Sermaye sınıfının, onun devletinin gerçeği geniş yığınlara teşhir edilerek gösterilmeli, yığınların burjuva basın aracılığıyla bilinçlerinin çarpıtılmasına izin verilmemelidir. Cumhuriyet tarihinde siyasi iktidarların sermayenin temsilciliğini yaptığı ve devletin sınıfsal karakteri bu denli açık olmamış, siyasi partiler hiçbir zaman "TÜSSİAD partileri" olduklarını bu denli net olarak göstermemişlerdir.

Cumhuriyet tarihinde, polis teşkilatı işçi sınıfı ve emekçilerin, Kürt halkının azgın bir düşmanı olduğunu hiç bir zaman böylesine açık ve cüretkar bir biçimde "haykırmamıştır".

Devrim ülkesinde kutuplaşmalar, taraflar net bir şekilde belirginleşir. Şiddet gittikçe tek geçerli yasa haline gelir.

Komünistler ise bir yandan devletin ve onun militarist kurumlarının belirginleşen karakterlerini sınıf ve emekçiler içinde teşhir etmeye dönük olanaklardan yararlanabilmek, diğer yandan da düzenin mevcut ve artarak sürecek şiddetini örgütsel ve askeri yetkinliklerini arttırarak etkisizleştirmek göreviyle karşı karşıyadır.

Yurtiçi Kargo işçilerine polis baskısı

Burjuva düzen yaşadığı ağır bunalımları aşabilmek için sömürü ve terör silahlarına daha sıkı sarılıyor. Düzen yaşadığı iktisadi tıkanıklığı aşmak için "iş günü kayıplarına" ne kadar tahammülsüz olduğunu göstermekte, herişçi direnişini zor kullanarak bastırmaktadır.

Sermaye iktidarı, işçi hareketinin sendikal temelde gelişen eylem biçimlerini dahi yasadışı ilan ederek hareketin politik içerik ve kazanımlara dönüşmesini engelleme çabasında.Belirli ilerlemeleri kaydeden işçi direnişlerinin de tek tek direnişler olarak kalışı, yeterli dayanışmanın yaratılamayışı ise düzenin bu amacına ulaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Bunun örneği dün Cam Ambalaj'dı, bugün Yurtiçi Kargo.

Yurtiçi Kargo'da işçiler, işverenin toplu tensikatıyla karşı karşıya gelmişlerdir. Yurtiçi Kargo'nun İstanbul'daki şubelerinde sendikalaşma faaliyeti sürdüren 27 işçinin işten atılması üzerine, 24 Aralık'ta 400 işçi toplu viziteye çıkarak işçi kıyımını protesto etti. Bu eylemden sonra işveren 135 işçiyi daha tazminatsız olarak işten uzaklaştırdı. İşçiler bu uygulamaları protesto ederek,

(Devamı s.31'de)

Tüm Sağlık-Sen ve faaliyetlerimiz

Türkiye'de sendikaların ve kitle örgütlerinin ya neredeyse tamamen düzen yanlısı oldukları yada kaba demokratizm içine düştükleri bir ortamda yeni kurulan bir sendikanın başında olmak ve hatta onu örgütlemek ile karşı karşıyayız. Kuruluş aşamasında TBKP ve Dev-Sol dışındaki tüm anlayış ve hareketleri kendi devrimci nüvemiz etrafında birleştirebilmiştik, ancak bu unsurlarla birlikte sendikal örgütlenmenin zorluklarını aşmanın çok daha güç olduğunu süreç içerisinde kavramış bulunmaktayız. Bir yandan tüm ülkeye açılma olgusu, öte yandan daha henüz birçok ilde güçlü yerel örgütlerimizi yaratamamış olmamız, en önemli ayak bağlarımızdan birini oluşturuyor. Bir çok değişik grubu, ortak bir platformda, üstelik de devrimci bir platformda tutmak, içinde bulunduğumuz koşullar da gözönüne alındığında gün geçtikçe daha da zorlaşıyor. Hele hele devlet sendikaların karşısına kimi zaman sopa, kimi zaman da havuç politikasıyla çıkıyorsa... Üstelik bu çalışmanın içerisindeki kendi yoldaşlarımızın yeni duruma ayak uydurmadaki güçlükleri, en büyük desteğimizden de yararlanamamak gibi bir durumla bizi karşı karşıya bırakıyor.

*

Bizler her şeyden önce yaratılan legal alanı mümkün olduğu ölçüde sosyalizmin propaganda, ajitasyon ve örgütlenme çalışmalarının yapılacağı uygun bir mevzi konumuna getirmeye çalıştık. Bunun için sendika içi demokrasiyi yaşama geçirme çabalarımız bir yana, sendikal anlayışımızın ilkelerini tüm sağlık emekçilerine, yazılı ve sözlü bir biçimde anlatmak görevlerimizin ilkiydi. Bunun için hakların yalnızca mücadele ile alınabileceğini, varolan düzen içerisinde isteklerimizin tümüyle gerçekleşmesinin olanaksız olduğunu, antikapitalist bilincin kavranılması ve kavratılmasının önemini vurguladık. İşçi sınıfının sorunlarına ve mücadelesine kitlemizi duyarlı kılmak, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini desteklemek amacıyla sağlıkçıları bu konuda çeşitli şekillerde bilgilendirdik. Bu çalışmamız özellikle Kürt sağlıkçıları sendikaya katınada başarılı olduğu gibi, Kürt devrimciler arasındaki prestijimizi artırdı. Ayrıca bu konuda diğer kamu çalışanları sendikalarına örnek olduğumuzu ve bazı tabuları yıktığımızı söyleyebiliriz.

Emperyalist savaşa karşı yürüttüğümüz politika ve oluşturduğumuz eylemsellik, genel merkezimizin kapatılmasında bir yandan birleştirici politika yürütmemiz, öte yandan devlete karşı kararlı karşı koyuşlarımız, Kürt mültecilerine yardım kampanyası, seçimlerde partilerin bize yönelik bol vaadlerine karşın bağımsız tavrımızdan ödün vermeyişimizle, geniş yığınlar üzerinde olmasa bile, başta sağlık çalışanları olmak üzere, tüm kamu çalışanlarının nitelikli unsurları arasında belli bir saygınlık kazandığımız gerçektir. Bulunduğumuz konum gereği faaliyetimizin sonuçları bu ya da şu şekilde yansıdığından tek tek üzerinde durmayı gerekli görmüyoruz. Daha çok örgütsel aksaklıklarımız konusunu açmak istiyoruz.

*

Her ne kadar elimizdeki legal olanaklardan, sosyalizmin propagandası ve ajitasyonunda sonuna dek yararlanma konusunda belli bir ilerleme kaydettiysek de, ne yazık ki bu çabalarımız örgütümüzün yeni katılımlarla güçlenmesi şeklinde çok fazla bir fayda sağlamadı. Bizler kimi zaman kendimizi bulunduğumuz yerde oldukça yalnız hissettik. Bazı koşullarda yoldaşlarımız legal mevziyi neredeyse tümüyle bize bırakmışlardı. Öyleki, bazı dönemlerde kendi işkolundaki mücadeleyi küçümseyen yoldaşlarımızın bulunduğu izlenimini bile edindik. Birimimizde bazı yoldaşların kişisel hırsı ve geçmiş küçük-burjuva olarak nitelendirdiğimiz alışkanlıkları ne yazık ki tamiri çok zor hasarlar bıraktı. Henüz bu konuda (yani legal olanakları, illegal hareketin kullanımına sunmada belli koordinasyonlar yakalanması konusunda) tam olarak ilkellikten kurtulamadığımız kanısındayız.

Seçimler ile ilgili örgütümüzün teorik temelde getirdiği tüm açılımlara katılıyoruz. Ancak tam da böylesi bir dönemde tüm enerjimizi kullanmaya kendimizi hazırlamışken, bir bağımsız adayımızın olmaması durumunu anlayışla karşılayamıyoruz. Çünkü bize göre örgütümüz böylesi bir çalışmayı yürütebilecek olanaklara sahipti. Bizler ise, ancak reformizmin başarılarını ve devrimci demokrasinin amatörlüğünü izlemekle, bu dönemi geçirmek zorunda kaldık.

Bize göre örgütümüz bu dönemde pratikte kendi gücünü sergilemekte ve doğru ideolojik perspektifini ortaya koymada yetersiz kalmıştır. Kısacası bir aday çıkaramayışımızın ve yalnız bazı platformlara tabi kalmamızın, ikircikli tavrımızın üzerinde düşünülmesi gerekir, diyoruz.

Bulunduğumuz alandaki çalışmaların yoğunluğu bir yana, bizlerin de bir çok konuda deneyimsiz oluşu nedeniyle, gerçekleştirmek istediğimiz bazı faaliyetlerimiz konusunda oldukça yetersiz kaldık.

Düzenli olarak bir araya gelip, tüm çıkışlarımızı kendi içimizde örgütlü bir şekilde yapıyor olsak bile, örgütsel çalışmalarımızı kendi ideolojik eğitimimiz açısından başarılı bir şekle dönüştüremedik. Hedeflediğimiz eğitim programını uygulayamadık. Toplantılarımızda bu konuyu bir çok kez dile getiriyoruz, ancak ne yazık ki kendimizi pratik işlerin arasında boğulmaktan kurtaramıyoruz. Üstelik kimi zaman yükümlü olduğumuz pratik görevleri bile yerine getirmede başarısız oluyoruz. Bu da dolaysız olarak bir başka önemli zaafa yolaçıyor. Merkezi Yayın Organımızı yazılarımız ve haberlerimizle besleyemiyoruz. Oysa ki hergün yazılması ve aktarılması gereken bir çok olayla karşı karşıya kalıyoruz. Kısacası sorunumuz konu sıkıntısı değil, konuların içinde boğulmaktan iletmeye zaman bulamamaktır. Öyle ki, kendi faaliyetlerimizi aktarmada, neyi, niçin, o şekilde yaptığımızı ifade etmede yetersiz kalmamızın, aynı zamanda, yukarda değindiğimiz bazı koşullarda yoldaşlarımızın bizi yalnız bırakmasının önemli nedenlerinden biri olduğunun da bilincindeyiz. En önemli zaafımız aslında doğru çıkışlar yapmış olsak bile, kendimizi ifade etmede yetersiz kalışımızdır.

Yaşanan sürecin bizi daha da olgunlaştırdığını ve birikimlerimizi artırdığını biliyoruz ve üstesinden gelemeyeceğimiz hiçbir sorunun olmadığının farkındayız.

Tüm yoldaşlarımıza başarılar diliyor ve yoldaşça selamlarımızı iletiyoruz.

Tüm Sağlık-Sen'den
bir Ekimci

Grevli, toplusözleşmeli sendika hakkı için mücadelemiz sürüyor

Burjuva hükümetinin çeşitli vaadleri sonucu kamu emekçileri sendikalarında oluşan beklemeci tavrı kırmak ve burjuva hükümetin gerçek yüzünü kitlelere göstermek için Tüm Sağlık-Sen bir dizi eylem kararı aldı.

Bunlardan ilki, sendikalar yasası taslağı ile toplu sözleşme taslağını kamuoyuna sunmak amacıyla, 4 Ocak günü *Hürriyet* gazetesi önündeki basın açıklaması yaparak, ardından Sirkeci Postanesine kadar yürüme eylemi idi. Bu eyleme çeşitli illerden temsili düzeyde sağlıkçılar da katılacaktı. *Hürriyet* gazetesinin önünün polis tarafından kuşatıldığının öğrenilmesi üzerine, eylemden 1 saat önce yer değiştirilerek eylem Sirkeci garının önüne kaydırıldı.

Fakat saat 13.30'da garın önüne gelen sağlık emekçileri burasının da kuşatıldığını gördü. Buna rağmen basın açıklaması okundu ve pankart açılarak postaneye doğru yürüyüşe geçildi. İşte o anda onlarca sivil polis, hiçbir uyarı yapmadan kitleye saldırdı, bazı sağlıkçıları tekme tokat gözaltına almaya başladı. Kısa bir panik yaşayan kitle, komünistlerin öncülüğünde polisin üzerine yürüyerek "bizi de alın" sloganları atmaya ve arkadaşlarına sarılarak direnmeye başladı. Yaklaşık yarım saatlik bir mücadeleden sonra, yüzlerce insanın gözü önünde 17 sağlıkçı dövülerek gözaltına alındı. Eylem anında da bir kişinin çenesi, bir kişinin burnu kırılmış, bir çok kişi de çeşitli yerlerinden yaralanmıştı.

Sonradan kamuoyunda büyük ses getiren eylemi değerlendirecek olursak;

a) Kitleler devletin güvenlik güçleriyle karşı karşıya gelerek devleti daha iyi tanımışlar, DYP-SHP koalisyonunun "demokrasi" anlayışını görmüşlerdir.

b) Polis saldırısında dağılmayarak, direnme ve birbirini sahiplenme tavrı en iyi şekilde gösterilmiştir.

c) Kitleler gerçek öncülerin kimler olduğunu görmüş, eylemden kaçanlar teşhir olmuşlardır.

d) Eylem büyük ses getirmiş, diğer kamu emekçilerinin de eylemlerini motive etmiştir.

e) Kitlelerin bu tür eylemlerden korktuğunu söyleyen reformistler teşhir olmuşlardır. Çünkü özellikle bu eylemden sonra sendikaya ilgi daha da fazlalaşmıştır.

Tüm Sağlık-Sen daha sonra, Samatya, Cerrahpaşa, Bakırköy Akıl ve Kartal devlet hastahanelerinde eylemler yapmıştır.

İstanbul dışında da Diyarbakır, Bursa, Adana, İzmir gibi illerde Tüm-Sağlık Sen'liler tarafından konulan eylemler direnişimize yeni bir boyut kazandırmıştır.

M.Ali Zengin

İÖDF 1.Kurultayı

Daha önce, Kurultay için delege seçimlerinin en geç 6 Aralık günü yapılması, ardından 4-5 gün sonra Kurultayın gerçekleştirilmesi planlanmıştı. Fakat Aralık ayının ilk haftası karşı-devrimci dincilerin, devrimci öğrencileri hedef alan saldırı-larmdan dolayı beklenen tarihe kadar seçimler olmadı ve de Kurultay gerçekleşmedi.

Yeniden, delege seçimleri 20 Aralık tarihine, Kurultayın 25-26-27 Aralık günlerinde yapılması takvime bağlanmıştı.

150'ye yakın delege seçilmişti. Kurultay delegelerin büyük çoğunluğuyla 25 Aralıkta toplandı.

Kurultayı yönetmek için 3 kişiden oluşan divan kurulu seçildi. Bir kişi tarafından federasyonun 1 yıllık raporu okundu. Ardından bir belirsizlik ortaya çıktı. Bazı birimlerde delege seçimlerine itirazlar gündeme girdi. Kurultay tam bir kaos ortamına dönüştü.

Özellikle; Devrimci Yurtsever Gençlik, Yeni Demokrat Gençlik, Halk Demokrasisi yolunda Gençlik, Dev-Genç Direniş, DY Devrimci Gençlik'in birlikte hareket etmeleri dikkat çekiciydi. Bir türlü doğru dürüst gündeme geçilemedi.

Bize göre; Kurultayın bu şekilde sürmesi olanaksızdı. Özellikle, seçime itiraz edilen birimlerden dolayı kurultaya tam bir keşmekeşlik hakimdi.

Devrimci Proleter Gençlik'in, Kurultayın hafta sonuna (28-29 Aralık) ertelenmesi önerisi geldi. DPG'nin bu önerisini destekledik. Çünkü; seçime itiraz edilen birimlerin durumlarının aydınlatılması ve bu birimlerin gücünün Kurultaya yansıtılması önemliydi bizce. Ve de karşı-devrimci dinci saldırıların sürmesi gibi nedenlerden dolayı da ayrıca ertelenmesi bir zorunluluktu.

Hemen, DYG'nin bir önerisi geldi. Yükselmekte olan şovenist dalgaya karşı Kurultayın birimlerde ajitasyon-propaganda faaliyetlerini hayata geçirmesi isteniyordu. Bu öneriyi, Enternasyonalist Devrimci Gençlik olarak kabul ettik. Fakat, devrimci öğrenci önderlerinin büyük çoğunluğu delege seçilmişti. Bu anlamda şovenist dalgaya karşı bu öğrenci önderlerinin birimlerde olması gerekiyordu.

Biz (EDG), DYG tarafından yapılan bu önerinin de hayat bulması için Kurultayın haftasonuna ertelenmesini doğru buluyorduk. Diğer taraftan şovenist dalgaya karşı önerilen bu çalışmanın yetersiz, pasif bir çalışma olacağını; şovenist dalgaya karşı forumla, dövizler asmayla yetinilmemesi gerektiğini, pasif eylem biçimlerinin artık geride kaldığını, yoğun ve de yaygın bir biçimde yapılacak ajitasyon-propaganda faaliyeti sonucunda merkezi bir yürüyüşün de yapılması gerektiğini savunduk.

Yapılan oylama sonucunda Kurultayın ertelenmemesi kararı alındı. DYG'de ertelenmemesi doğrultusunda oylamaya katıldı. DYG, hem Kurultaya şovenist dalgaya karşı çalışma yapılsın diye öneri getiriyor, hem de Kurultayın ertelenmemesini istiyor. Tam bir ciddiyetsizlik.

Kurultayın yapıldığı ikinci gün DYG bir eylem gerçekleştireceği gerekçesiyle Kurultayın ertelenmesini önerdi.

Kurultayın 4-5 Ocak tarihlerine ertelenmesi önerisi geldi. Kurultay 4-5 Ocak tarihlerine ertelendi. Bu süre içerisinde şovenist dalgaya karşı birimlerde ajitasyon-propaganda faaliyetleri yapılması gerektiği Kurultayda bulunan delegelerce doğru bulundu.

4 Ocak günü toplam delege sayısının yarıdan fazlasının katılımıyla oturum başladı. DYG, kendilerine yönelik operasyonların ve de baskının sürdüğünü gerekçe göstererek Kurultayın tekrar ertelenmesi talebinde bulundu. Yoğun tartışmalardan sonra Kurultay Şubatın 15'ine ertelendi. Yaklaşık 8 hafta kadar süre içerisinde; yükselen şovenist dalgaya karşı, YÖK'e, özel statülü üniversitelere, mütevelli heyetlerine karşı çalışma yürütmek için GMYK (Geçici Merkez Yürütme Kurulu) oluşturuldu. Seçilen GMYK'da biz de yeraldık.

Kurultaya katılan bir çok gençlik örgütü, gençliğin mücadelesinin önünü açıcı (hangi anlamda olursa olsun) politikalar sunma çabasından uzak, bunun yerine grupçu, sekter, rekabetçi bir biçimde hareket ediyordu. Bunu görmek hiç de zor olmasa gerek.

EDG'den bir delege
Ocak 1992

Kürt katliamına izin vermeyelim!

Türk devletinin şimdiye kadarki Kürt politikası iflas etmiştir. Şimdi yeni politikalar gündemdedir. Yeni politikanın özü, kitle katliamı da dahil her yoldan Kürt ulusal hareketinin ezilmesidir.

Sömürgeci Türk burjuvazisi '20'li ve '30'lu yıllarda, Kürt ulusal hareketini ezdikten sonra, son 50 yılda, yok sayma ve inkar politikasıyla sorunu çözdüğünü düşünüyordu.

'80'lerin ortasından itibaren yılların birikimiyle devrimci bir temelde gündeme gelen Kürt ulusal hareketi, geçen yıllarda önce gerilla eylemleriyle, son yıllarda da serhildanlarla devletin karşısına çıkmış bulunuyor.

Devlet önce, özel timle, koruculuk sistemiyle devrimci ulusal hareketi ezmeye çalıştı. Bu dönemde kitle katliamı gündemde değildi. Ne var ki, bu politikalar devrimci ulusal hareketi ezme bir yana, Kürt ulusal hareketinin daha da güçlenmesine neden oldu. Bugün Kürt devrimcileri düzenli orduyu oluşturma, savaş hükümetini kurma ve ayaklanmayı gündemine almış bulunuyor.

Ulusal hareketin güçlenmesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin başlarından itibaren Kürt kimliğini yok sayma politikasını iflas ettirdi. Kürt kimliği ülkede ve uluslararası planda meşrulaşınca devlet de artık bu ülkede Kürtlerin yaşadığını kabul etmek zorunda kaldı. Fakat, ulusal hareketin geldiği noktada, Kürt kimliğinin sözde kabul edilmesi ve bir kısım kültürel hakların kabul edilmesiyle yetinmesi olanaklı değildi. O her şeyden önce bir ezilen ulus olarak bağımsız devletini kurma da dahil, meşru haklarına sahip olmak istiyordu.

Yıllardır sömürgecilikte şartlanmış Türk burjuvazisi ise bunun kendinin yokoluşunun da hızlandırılması anlamına geleceğini iyi biliyordu. O bırakalım ezilen ulusun haklarını tanımayı, Kürtlerin, günlük yaşam biçimi haline gelen sömürgeci baskıyı dile getirmelerine bile tahammül edemiyor. Kürt milletvekillerinin meclis kürsüsünden kendi diliyle bir cümle söylemesi, veya Kürtlerin baskıyla karşılaştıklarını dile getirmeleri burjuvaziyi ayağa kaldırmaya yetiyor. Tam bir ikiyüzlülükle bir yandan "Kürt realitesinin" tanındığı söyleniyor, ama öte yandan Kürtlerin kendi realitelerini dile getirmeleri karşısında ayağa kalkılıyor.

Yıllardır uygulanan terör ve Kürt kimliğini reddetme politikasının iflas etmesi karşısında Türk burjuvazisi, yeni hükümeti de vesile ederek, Kürt halk yığınları ve PKK'yı ayırarak, birincileri sözde reform vaadleriyle aldatarak, PKK'yı ise her yoldan ezme politikasını yürürlüğe koyarak çözüm bulmaya yöneldi. Ne var ki, bu politikanın hiçbir uygulama alanı olmadığı, PKK'yla Kürt halk yığınlarını ayırmanın olanaklı olmadığı kısa zamanda görüldü. Kürt halk kitleleri serhildanlara devam etti, katledilen gerillalara sahip çıkarak yığınsal gösterilere girişti, tutuklanan Kürt yurtseverlerine yığınsal tepki gösterdi, kontr-gerilla eylemcileri karşısında sinmedi, anında tepki göstererek, onları kendi elleriyle yakalamaya çalıştı, vb. Kısacası Kürtler öncülerinden ayrılmak istemiyor, devletin vaadlerine inanmıyor, ulusal haklarını talep ediyordu.

Kürt yığınlarını aldatma, onu PKK'dan ayırma politikası hala yürürlükte olsa da, devletin kendisi de artık bunun başarısına pek fazla inanmıyor. Böylece Demirel-İnönü hükümetinin "yeni" politikası ölü doğmuş bir politika olarak kalmış oldu.

Bu politikanın iflas etmesi, devleti yeni arayışlara, her yoldan Kürt ulusal hareketini ezme politikasını yürürlüğe koymaya yöneltti.

Tanınmış Kürt yurtseverlerinin kontr-gerilla eylemleriyle yokedilmesi, klasik ordunun yerine profesyonel ordunun geçirilmesi, ilk kez savaş uçaklarıyla doğa dengelerini bozacak düzeyde Ocak ayı boyunca Kürdistan'ın belli merkezlerinin bombalanması ve savaş uçaklarını kullanma yetkisinin yerel yöneticilere devredilmesi, baharda Kürt ayaklanmasının olacağının sürekli propaganda edilerek, kamuoyunun kitle katliamına hazırlanması vb. bütün bunlar devletin kitle katliamı da dahil her yoldan Kürt ulusal hareketini ezme politikasına yöneldiğini ortaya koyuyor.

Sadece askeri tedbirlerle de değil, devlet kamuoyunda Kürt temsilcisi olarak meşrulaşmış HEP'i ve HEP kökenli SHP milletvekillerini, PKK'yı kınadıklarını açıklamaya zorlayarak, onları da kıskaca almaya çalışıyor.

MGK'sı, Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu, basın, kısaca tüm devlet kurumları son dönemde, kitle katliamının hazırlıkları üzerinde yoğun-

laşmış bulunuyor.

Türk devleti sadece kendi güç ve olanaklarıyla da yetinmiyor, Genelkurmay Başkanlığından yapılan açıklamaya göre, devlet NATO'dan çok uluslu bir tümenin Kürdistan'a yerleşmesini de istiyor. Şimdi emperyalist temsilcilerle Türk devleti bu sorunu görüşüyor. Türk devleti böylece güçsüzlüğünü sergileyerek emperyalistlerin kollarına kendini atarken, öte yandan da, emperyalistleri de işin içine çekerek katliam sonrası doğacak tepkileri de göğüslemeyi hesap ediyor.

Türk devletinin hazırlığı o kadar çok yönlü ki, sadece kendi resmi kurumlarını harekete geçirmekle, emperyalist orduları çağırmakla yetinmiyor, sivil faşist hareketin örgütlenmesini dolaylı yoldan teşvik ediyor, bu konuda da hazırlık yapıyor. Demirel'in Anadolu'da "Vatanı Savunma Komiteleri"nin kurulduğunu açıklaması, Türkeş aracılığıyla yapılan açıklamalar bu yönde nasıl bir hazırlık yapıldığını da gözler önüne serdi.

Zaten aylardır Türk şoveni kampanyayı örgütleyerek Türk-Kürt düşmanlığı temelinde Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkını kendi içinde bölmeye çalışan Türk burjuvazisi, bu yolla sivil faşist hareketin örgütlenmesini de teşvik ediyor.

Türk burjuvazisi, şovenizmin dozajını fazla yükseltmeme, ülkenin batısında bir iç savaş tehlikesinden çekinerek ikinci bir cephe açınama konusunda çaba harcasa da, her olasılığa karşı sivil faşist hareketin alttan alta hazırlanmasını da ihmal etmiyor.

Nereden bakılırsa bakılsın devlet tüm ülke çapında iç savaşa hazırlanıyor, bunun bir provası olarak Kürdistan'da süren iç savaşa kitle katliamı ile son vermeye çalışıyor.

Şimdi artık sorun şudur: Kürt halk kitleleri buna boyun eğecek midir, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri bu duruma izin verecek midir?

Bugüne kadar olayların seyri, Kürt halk kitlelerinin ulusal haklarını kazanmada kararlı olduğunu ve buna boyun eğmeyeceğini gösteriyor.

Ama bu yetmez. Asıl sorun en başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm uluslardan emekçilerin bu duruma izin verip vermeyeceğidir.

Türkiye işçi sınıfının, devrimci öncü partisinden yoksunluğu, henüz sendikalizm zincirini kıramaması, Türk kökenli işçilerin burjuvazinin yıllardır sürdürdüğü şoven propaganda ile önemli ölçüde zehirlendiği gözönüne alındığında durumun güçlüğü ortadadır.

Ama her şeye rağmen güçlük aşılmaz değildir. Kürt ulusunun meşru haklarını gaspeden, kitle katliamlarına başvuran Türk burjuvazisi, işçi sınıfını da ekonomik bakımdan açlığa, politik olarak ise köleliğe mahkum etmiştir. Kürtler inkar ve katliam politikasıyla ezilirken, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri güllük gülistanlık bir ülkede yaşamıyor.

Türkiye işçi sınıfı ile Kürt emekçilerinin kaderi bir noktada birleşmiştir. Türk burjuva devleti yıkılınadan sermaye sınıfı tasfiye edilmeden, ne Kürt emekçilerinin, ne de Türkiye işçi sınıfının gerçek kurtuluşu olanaklı değildir. İşçi sınıfı ile Kürt halkının kader ortaklığını bugün en iyi karşılayan söz "kurtulmak yok tek başına, ya hep beraber, ya hiçbirimiz"dir.

Türkiye işçi sınıfı ve Türk emekçiler Kürtlerin katliamına izin vermemelidir! Özellikle sınıf bilinçli işçiler, unutmamalıdır ki, Kürtlerin katliamına karşı direnmediği sürece Türk burjuvazisinin suçuna ortak olacaktır. İşçi sınıfı bu suç ortaklığını kabul etmemelidir. Burjuvazinin suç ortaklığına hayır! Bir dizi olumsuz koşula rağmen işçi sınıfı bu katliama izin vermeyebilir. Sermaye düzenine karşı ikinci cepheyi, işçi cephesini açmak, bugünkü koşullarda tümüyle sınıf bilinçli işçilerin ve devrimcilerin çabasına bağlıdır. Unutmayalım ki, bugün Türk devleti en zor dönemini yaşıyor, işçi sınıfı başta olmak üzere tüm emekçi sınıflar düzen karşısında yoğun bir hoşnutsuzluk içinde. Hoşnutsuzluğun patlamaya ve bir devrime ne zaman dönüşeceği kestirilemez.

Günün görevi, Türk şovenizmne karşı savaşmak, Türk devletinin Kürt katliamlarına izin vermemek, Kürtlerin ulusal haklarını kayıtsız şartsız savunmak, işçi sınıfını enternasyonalizmle eğiterek Türk burjuvazisine karşı, Kürtlere yardım için harekete geçirmektir.

Türk burjuvazinin katliamı önlenmediğinde, bundan sadece Kürtler değil, işçi sınıfı da büyük bir zarar görecektir. Bugün sermaye sınıfına karşı proleter devrim savaşımını örgütlemekle, Kürt ulusunun haklı kavgasını enternasyonalist bilinçle desteklemek aynı gerçeğin iki yüzü durumundadır. Komünistler sınıfı uyarma ve harekete geçirme konusunda ellerinden gelen çabayı harcamak tarihsel görevi ile karşı karşıyadır.

"Büyük İstanbul Projesi" devrimi boğma projesidir

Sermaye sınıfı, Kürdistan'da süren iç savaşa göre devlet örgütlenmesini, özellikle militarist güçlerini yeni baştan düzenleyerek hazırlıklarını yaparken, emek-sermaye çatışmasının yoğunlaştığı büyük metropal kentlerde muhtemel bir iç savaşa göre hazırlık yapmayı da ihmal etmiyor.

Son dönemde devlet en üst düzeyde, büyük şehirler projesi başlığı altında, emek-sermaye çatışmasının yoğunlaştığı merkezlerde güçlerini, örgütlenmesini gözden geçirerek yeni tedbirleri yürürlüğe koyuyor.

Kuşkusuz bunlar içinde en baş yeri "Büyük İstanbul Projesi" oluşturuyor. İstanbul, nüfusuyla, nüfusun toplumsal bileşimi ve işçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki çatışmada kritik önemi ile, devletin ekonomik, ticari, kültürel örgütlenmesindeki yeri nedeniyle karşı-devrim açısından olduğu kadar, devrim için de en önemli merkez konumundadır. 1 Milyon 700 bin işçisi, 7 bin fabrika ve 12 bin büyük atölyesi ile İstanbul proletarya devriminin kalbidir.

Devlet, İstanbul sorununu önce MGK'da, sonra Bakanlar Kurulunda, daha sonra da İstanbul'da yapılan "Güvenlik Zirvesi"nde ele aldı. Devlet sadece en üst düzeyde resmi kurumlarla sorunu değerlendirmekle yetinmedi. İstanbul'da, İçişleri Bakanı, Swissotel'de tanınmış kapitalistlerle de bir toplantı yaparak İstanbul ve Güneydoğu'daki olayları görüştü. İsmet Sezgin, bu

EKİM 1.Konferansı'nda İstanbul tartışmalarından

İstanbul sorunu bir iktidar sorunudur. Proletaryanın başkenti olması da, nesnel varlığı ve şu anki hareketiyle değil, proletaryanın toplumu kucaklayan iktidar perspektifi içerisinde düşünülürse İstanbul'un neden proletaryanın başkenti olduğu gerçeği yerli yerine oturur. Ben İstanbul'un her ihtilal örgütünün Merkez Komitesinin temel bir sorunu olması gerektiğini düşünüyorum.

Zira İstanbul kendi başına bir ülkedir. Yalnızca nüfusuyla değil, aynı zamanda, ticari ve sanayi faaliyetleri bakımından da bir ülkedir. Ve Türkiye'nin sanayi ve ticari faaliyetinin 1/3'ünü kucaklamaktadır. İstanbul aynı zamanda bir kültür kentidir. Toplumun kültürel ve sanatsal faaliyetinin ve ülkenin aydın potansiyelinin biriktiği bir kenttir. İstanbul yanısıra Türkiye'nin devrimci birikiminin yoğunlaştığı bir alandır ve bir gençlik kentidir. Ve geçmişten bugüne öğrenci hareketinin esas olarak yoğunlaştığı bir alandır. Bütün bunların toplamından dolayı, İstanbul toplumda tüm temel siyasal kuvvetlerin en devrimcisinden en gericisine kadar, bütün temel siyasal kuvvetlerin yoğun bir ilgi ve çalışma alanıdır.

İstanbul bu yoğunluğundan, zenginliğinden, zorluklarından dolayı, İstanbul'daki bir örgütün, kadronun, kadro tipinin belli özellikleri olmak durumunda. Bu her yerde gereklidir. İhtilalci bir kadro tipi bir örgüt için her zaman arzu edilir bir şeydir. Ama bu İstanbul'da özellikle önemlidir. Bu karmaşıklığın içinde kaybolmamak, olayları, gelişmeleri iyi kavrayabilmek, onlara başarıyla müdahale edebilmek, yüksek bir eğitim düzeyi gerektirir. İyi bir ideolojik donanmışlık gerektirir. İstanbul kadrosu aynı zamanda yırtıcı olabilmek, siyasal polisle mücadele yeteneği konusunda üstün olmak zorundadır. Çünkü İstanbul tam da sayılan özelliklerden dolayı, karşı-devrimin özel bir ağırlıkla, özel politikalarla ele aldığı bir kenttir. Buradaki sosyal hareketliliğin önünü almak, devrimci gelişmeyi ve şekillenmeyi tasfiye etmek için, düzenin de kendine göre projeleri, politikaları var. Türkiye'nin en deneyimli, teknik bakımdan, kavrayış bakımından, en gelişmiş polis örgütlenmesi İstanbul'dadır.

Kadro tipinin de girişken olması gerekiyor. Kitleleri sürükleme yeteneğinde olması gerekiyor.Çünkü İstanbul büyük kitlesel hareketliliklere sahne olabilecek bir kenttir. Bu hareketlilikler ortaya sert çatışmalar çıkarabilme potansiyeline sahiptir. Eğer İstanbul'daki kadro kitlelerle birleşmek, onları sürüklemek konusunda yetersiz kalırsa, kalabildiği ölçüde, bir örgüt ciddi problemlerle karşı karşıya kalacaktır demektir. Bütün bu özellikleriyle en iyi kadroları burada yoğunlaştırmak, ve bu özellikler konusunda zorlanan kadroları da oradaki örgütlenme içerisinden ayıklamak, bir örgüt politikası, hayati ve önemli bir örgüt politikası olmak durumundadır.

toplantıda işverenlere hitaben, " İstanbul ne sizin, ne bizim, ne belediye başkanının, ne valinin tek başına sorunu değildir. İstanbul bir devlet meselesidir" diyerek İstanbul'un devlet açısından, tabi aynı zamanda sermaye sınıfı bakımından taşıdığı tayin edici önemini ortaya koydu.

İstanbul sorununun devletin en üst düzeyde ele alınması yeni bir sorun da değildir. İlk kez 12 Eylül rejimi, '60'lar ve '70'lerde İstanbul'un devrim ve karşı-devrim arasındaki çatışmadaki yeri ve önemi de gözetilerek, soruna elattı. Bir dizi raporlar hazırlandı, brifingler verildi. İşçi sınıfının eylemlerinin yoğunlaşması, tüm devrimci örgütlenmelerin İstanbul'da önemli bir yere sahip olması, cezalandırmaya yönelik bireysel terör eylemlerinin artması, son bir yılda devleti daha acil önlemler almaya zorladı.

Yeni dönemde, şimdi Savunma Bakanı olan eski İstanbul valisi, 15 Kasım 1990'da bir İstanbul raporunu kamuoyuna açıkladı. Arkasından Genel Kurmay Başkanı İstanbul'u savunmanın önemine dikkat çekti. Demirel-İnönü hükümeti de, İstanbul'un "güvenlik" sorunlarına özel olarak dikkat çekti. Ayrıca, devletin bir kısım askeri ve sivil yetkilisi, İstanbul sorununun Kürt sorunundan daha önemli olduğunu, İstanbul'a göre daha kolay çözülebileceğine işaret ettiler. Bütün bunlar, İstanbul'un sermaye düzeninin geleceği bakımından önemine yapılan vurgulardı.

Demirel-İnönü hükümetinin İstanbul'a yönelik tedbirlerinin iki boyutu var. Birincisi, 8 milyonu bulan nüfusa, her yıl Anadolu'dan gelen yarım milyona yaklaşan bir nüfusun eklendiği İstanbul, devlet açısından klasik yerel yönetim sistemiyle yönetilemez hale gelmiştir. Bu durum dikkate alınarak, İstanbul'un yönetimi merkezi yönetimin doğrudan kontrolüne alınmaya çalışılırken, diğer yandan da daha dar idari bölgelere ayrılarak devlet kontrolü daha da güçlendirilmek isteniyor.

İkincisi ise, devletin güvenlik önlemleri, polis sayısı artırılarak, özel jandarma birlikleri devreye sokularak, devletin en uzman polis şefleri, istihbarat elemanları ve terörtimleri İstanbul'da görevlendirilerek, polis modern silahlar ve araçlarla donatılarak, İstanbul'da tam bir polis egemenliği sağlanmak isteniyor. İçişleri Bakanı İsmet Sezgin'in ifadesi ile, İstanbul'un her sokağına polis dikilerek, herkesin polisin nefesini boynunda hissetmesi amaçlanıyor.

Bu hedefler doğrultusunda İstanbul'a ilk elde yarısı sivil olmak üzere 3000 polis, 200 oto ve 50 motosiklet verilmiş bulunuyor. Ayrıca, bütün şehir çapında faaliyet gösterecek hareketli sivil polis ekipleri oluşturuluyor.

Burjuva devletin temsilcileri, sözde bu tedbirleri suikastları önlemek için aldıklarını söyleseler de, bu tedbirlerin asıl amacı, bir işçi kenti olarak İstanbul'da önümüzdeki dönemde sertleşecek işçi hareketini önleme ve bastırmaya yöneliktir. "Büyük İstanbul Projesi" devrimin en önemli merkezi olan bir işçi kentinde devrimi bastırmanın projesidir. Ayrıca polisin önümüzdeki dönemde, gizli devrimci örgütlere karşı daha çok yönlü saldırılara girişeceği de sır değildir.

İstanbul bir işçi kentidir ve devletin "güvenlik" önlemleri, işçi sınıfına karşı devleti korumak asıl amacına yöneliktir.

Bütün bunlar, devrimci sınıf hareketini örgütleme göreviyle karşı karşıya olan komünistlerin de, kendi hazırlıklarını buna göre gözden geçirmesi görevini daha da acil hale getiriyor. Profesyonelleşmiş, merkezileşmiş devlet örgütlenmesiyle başedecek denli profesyonel ve merkezileşmiş bir devrimci sınıf örgütlenmesi, buna uygun çalışma tarzı ve bunun gereklerine uygun devrimci kadrolar.

Bugün devrimci gruplarımız, bunalımın, güçsüzlüğün, çaresizliğin de bir sonucu olarak yeni bir legalizm dalgasına kapılmış bulunuyor. Oysa, yaşanan olaylar, devletin nihai kapışmaya hazırlandığını göstermektedir. Bu nedenle bugün asıl sorun, nihai çatışmada hazırlıklı olarak yer alacak profesyonelleşmiş ve merkezi, devrimci sınıfla sıkı bağlara sahip, düşmanın bilgi ve denetiminden uzak gizli bir örgütlenme yaratmaktır. Bunu başaran, legal olanakları da en geniş şekilde değerlendirme olanağına kavuşacaktır. Asıl tehlike legal olanakların kullanıl-masında değil, illegal güçlü bir çekirdekten yoksun olarak, onu güçlendirecek değil, tasfiye edecek şekilde legalizm cereyanına kapılmaktır.

Komünistler, devletin büyük şehirlerde aldığı tedbirleri de gözeterek, örgütlenmelerini, çalışma tarzını gözden geçirmek ve polise karşı savaşımda ustalaşmış gizli çekirdekleri sağlamlaştırmak zorundadır. Bu sorun sadece teknik tedbirlerle sınırlanamaz, bu da dahil, asıl olarak politik çalışma biçimlerini ve araçları da yenilemek gerekiyor. İstanbul örgütümüz, İstanbul'da devlet örgütlenmesini her bakımdan tanımak, ona hakim olmak ve gereklerini yerine getirmek zorundadır. Bu devrim için olduğu kadar, örgütümüz bakımından da yaşamsal önemdedir.

İstanbul karşı-devrime terkedilemez; o sosyalist devrimimizin merkezi, örgütümüzün kalesi haline getirilmelidir.

Konferans tutanaklarından...

İşçi hareketi ve sosyalist hareket

(Geçen sayıdan devam)

K: İşçi hareketini yorumlama aşamasından ona müdahale aşamasına geçmemiz gerektiği açık. Yalnız burada, bu müdahalenin sorunlarından çok, tartışmalar daha çok işçi hareketinin özellikleri ve olanakları üzerine yoğunlaştı. Aslında bu bugüne kadarki çabamızın belli bir tekrarını da ifade ediyor. EKİM işçi hareketi üzerine çok yazdı. Bu daha çok işçi hareketinin ifade ettiği olanakları ve yaşadığı gelişme seyrini tespit etmeye dönüktü. Bugüne kadar daha çok işçi hareketini yorumlamaya ve anlamaya çalıştık derken, kastedilen budur. Ama artık ona müdahale edebilmek gerekiyor ve hareket müdahale edebilme aşamasına gelmiştir. Müdahale etmek, müdahale edebilmenin sorunlarında açıklığa kavuşabilmek ölçüsünde olanaklıdır. Her şeyden önce hedefler doğru saptanmalıdır. Ve müdahale de buna uygun olarak düzenlenmelidir. Hedefi şöyle saptayabiliriz: Bugün ve uzun bir dönem için, bizim açımızdan sorun, sınıfın öncüsünü sosyalizme kazanmaktır. İşçi hareketinin gelişimi ortaya önemli bir öncü işçi kuşağı çıkarmıştır. Bunu sosyalizme kazanmak hareketimiz için en temel sorundur bugün. Yarın da partimiz için en temel sorun olmaya devam edecektir.

Bunun kendisi hareket bakımından şöyle bir görevin de tanımlanması anlamına geliyor. Eğer öncü kuşak için sözkonusu olan sosyalizme kazanılmak ise, işçi kitleleri için sözkonusu olan politik mücadeleye kazanılmaktır. İşçi kitlelerini politik mücadeleye kazanmak çabası içerisinde bizim öncüyü sosyalizme kazanabilmemiz gerekiyor. Ve bu noktada önemli bir zaafa değinilebilinir. Bugün işçi hareketi sendikal bir cenderenin içindedir. Örgüt olarak sendikalar, hareket olarak sendikal hareket, işçi sınıfı için bir cenderedir. Ona belli gelişme olanakları sağlayabilmekle birlikte, aslında onu engellemekte, dizginlemekte, daraltmakta ve eylem yeteneğini sınırlamaktadır. Bu kuşkusuz bizim dışımızda nesnel bir olgudur. Ama bizim zaafımız nedir? Biz işçi hareketinin gelişme seyrini ve öncü işçileri etkileme ve kazanma sorununu bu sendikal hareketin gelişimi içerisinde başarmaya çabalıyoruz. Bir iktisadi hareketlilik var. Bu hareketlilik kendini sendikal biçimler içerisinde ortaya koyuyor. Bunun ortaya çıkardığı belli platformlar olabiliyor. Belli davranışlar, belli ilişkiler ortaya çıkabiliyor. Bu alanın içerisinde devrimci bir tutum sergileyerek, ama bu alanın içinde kalarak, hareketi etkilemeye ve öncüyü kazanmaya çabalıyoruz. Bu çok dar bir alan. Dahası bizim alanımız değil. Biz bu alana ancak dıştan bakabiliriz. Bizim alanımız politik çalışma alanıdır.

Bizim asıl çalışma alanımız; fabrika zemini üzerinde, işçi kitlelerine yönelik politik propaganda, ajitasyon ve politik teşhir faliyeti götürmek, bu yolla işçi hareketinin politik seyrini etkilemek, politik ve örgütsel gelişimini sağlamak alanıdır. İktisadi hareketliliğin ve iktisadi istemlerin anlamı bunun içinde yerini bulabilir. Kuşkusuz iktisadi harekete, iktisadi istemlere, bunun bir uzantısı olarak iktisadi ajitasyona önem vermek gerekiyor. Ama bunlar bizim için işçi hareketini politikleştirme çabasının yalnızca olanaklarıdır. İşçi kitlelerinin somut sorunları, işçi hareketinin iktisadi imkanları ve istemleri, sendikal olanaklar, tüm bunlar bizim işçi hareketinin politik gelişimini sağlama çabamızın araçları ve imkanlarıdır. Bunlara bu yönüyle dıştan bakılabilmelidir. Genel olarak devrimci hareket sendikal hareketin kendi iç mantığından giderek, onu politik harekete doğru geliştirmeye çalışıyor. Bu aşamalı gelişme teorisi, ya da aşamalı bilinçlenme teorisi denilen ekonomist yaklaşımın aslında somut bir tezahürüdür. Belli bir kendiliğindenciliği anlatıyor. İşçi hareketinin gelişme düzeyinden bağımsız olarak, biz işçi kitlelerine politik gerçekleri açıklamaya çabalarız. Onların bugünkü düzeyinden, bugünkü istemlerinden değil, temel gerçeklerden, temel sorunlardan hareketle işçi yığınlarına bilinç taşımaya çabalarız. Ama şunu da unutmayız; bunda başarılı olabilmek için, işçi kitlelerinin hem somut düzeyini hesaba katmak, hem de somut istemlerine kayıtsız kalmamak gerekir. Oysa bizim hareket noktamız, işçi kitlelerinin somut istemleri ve somut düzeyi oluyor. Bu düzeyi kendi iç dinamizminden zorlayarak, bir üst devreye nasıl çıkarabiliriz? Sorunu böyle koyuyoruz. Bu esasen

dar bir alana sıkışıp kalmak demektir. Kuşkusuz belli gelişmeler yaratılabiliyor. Belli ilerlemeler kaydedilebiliyor bu tür bir çabayla. Ama bunun dar bir alan olduğunu da artık görmek gerekli.

İşçi kitlelerinin somut istemleri, yaşadığı hareketliliğin gündelik nedenleri ne olursa olsun, bizim işçi hareketine yönelik faaliyetimizin kapsamı aslında genel sorunların kendisidir. Biz temel gerçeklerden hareket ederek onlara hitap ederiz. Bu noktanın altını çizmek ve bu noktanın kavranması için çaba göstermek gerekiyor. Bu işçi hareketini sendikal hareket ve sendikal örgüt cenderesinden çıkarmanın da bir yoludur. Bu zaafın nasıl yaşandığına bir örnek vermek istiyorum. İstanbul'da geniş bir devrimci işçi kuşağı var. Bunlar hareketin seyrini etkilemeye çabalıyorlar. Ama bütün ilişkiler bu sendikal hareketin çerçevesi içerisinde ve bu iktisadi hareketin seyrine tabi bir tarzda kurulabiliyor. İnsanlar sendikalar platformunda, grevler platformunda buluşabiliyorlar. Toplusözleşme ilişkileri içerisinde biraraya gelebiliyorlar. Ama bu devrimci işçi kuşağı içinde yaşadığı toplumdaki genel politik sorunlar temeli üzerinde "hareketi nasıl etkileyebiliriz" sorusu ve buna uygun ilişkilerle ortaya çıkmıyorlar ya da henüz çıkamıyorlar. Örneğin, bir Körfez krizi çıktığı, bir savaş tehlikesi belirdiği zaman devrimci işçiler sınıfın kitlelerine, öncü kesim kendi kitlesine yönelik nasıl bir tutum ve çaba içerisinde olmalıdır? Buna ilişkin platformlar oluşmuyor. Ne oluyor? Toplusözleşme görüşmeleri vardır. Buna uygun toplantılar vardır. Bu toplantılarda işçi kitlelerinin belli bir dinamizmi vardır. Bu dinamizm kendiliğinden, biraz da toplumdaki genel siyasal olayların kendiliğinden etkisinin bir sonucu olarak, savaşa karşı bir tepkiyi ortaya çıkarabiliyor. İşte tam o noktada, öncü işçiler de bu tepkiyi geliştirmeye çabalıyorlar. Ama kendileri böylesine temel bir soruna ilişkin olarak, "biz bu konuda işçi kitlelerini nasıl etkileyebiliriz, sınıfa ne tür bir politik çağrı yapabiliriz?", sorunuyla ortaya çıkamayabiliyorlar.

Önce sorunu bu yönüyle kavramak gerekiyor. Öteki yönü nedir? Öteki yönü müdahalenin sorunlarıdır. Evet, belli bir düzeye müdahele edeceğiz biz. Temel gerçeklerden, temel sorunlardan giderek, ama hareketin belli bir düzeyi olduğunu da unutmadan, o düzeye müdahale ederek hareketi geliştirmeye çabalayacağız. Bu, müdahalenin sorunlarına ilişkin olarak, açık görüşlere, açık değerlendirmelere sahip olmayı gerektiriyor. Bir genel grev sorunu, bir işçi komiteleri sorunu, bir grev komiteleri sorunu; bu sorunlar bu çerçeveye, bu kapsama giriyor.

İşçi komiteleri üzerine çok şey söyleniyor. İşçi komiteleri üzerine yapılan tartışmaları izlediğim zaman, aklıma öğrencilerin dernekler üzerine yaptığı tartışmalar geliyor. Öğrenciler de yıllardır dernekleri nasıl kitleselleştirebileceklerini, onları nasıl işlevli kılabileceklerini tartışıyorlar. *Ekim*'de belli yazılarla bu duruma müdahale etmek durumunda kaldık. Ve dedik ki; öğrenci hareketinin gelişiminde mesafe alamadığınız sürece, onun örgütlenmesinde mesafe alamazsınız. Aynı şekilde, işçi komiteleri için şu söylenebilir: İşçi hareketinin eylem dinamizmini anlayamadığınız sürece, onun gelişme seyrini, bu seyrin değişik zamanlarda aldığı değişik biçimleri hesaba katamadığınız sürece, işçi komiteleri sorununu kendi içinde çözemezsiniz. Çünkü işçi komitesi donmuş bir biçim değildir. Öyle görünür. Her seferinde komite diye çıkar. Ama o komitenin kendisi yaşanan hareketliliğin kapsamına, niteliğine, düzeyine dolaysız olarak bağlıdır.

Bu aslında bizi çok daha genel bir soruna götürüyor. Marksizmde mücadele biçimleriyle, örgüt biçimleri arasındaki ilişkiye ve diyalektiğe götürüyor. Örgüt biçimlerini belirleyen daima mücadele biçimleridir. Her örgüt belli bir mücadele ihtiyacına cevap verir. Belli bir mücadele düzeyiyle de bağlantılıdır. Burada sendikalar sizi yanıltmasın. Sendikalar geleneksel örgütlerdir. Kurumlaşmışlardır. Bu toplu pazarlıklar iş yaşamında sürekli oldukları için, bunun yürütücüsü olarak ortaya çıkan sendikal örgütlenmeler de belli bir kalıcılığa, belli bir istikrara sahip olabiliyorlar. Tam da bu nedenle, iktisadi istemler üzerine pazarlığın ve mücadelenin bu kalıcılığı temeli üzerinde, sendikalar kurumlaşmış ve gelenekselleşmiştir. Ama sendikal türden örgütlenmeyi mücadelenin ortaya çıkardığı öteki dinamik örgütlenmelerle karıştırmamak gerekiyor. Mücadele seyri içerisinde ortaya çıkan örgütlenmeler, daima mücadelenin aldığı biçime, ulaştığı kapsama bağımlıdır. Eğer işçi komitelerini, grev komitelerini, toplusözleşme komitelerini hareketin bu dinamizmi içerisinde kavrayamazsak, onun belirli bir biçimine, belirli bir anda getirdiğimiz açıklama hareketin seyri içerisinde boşa çıkmaya mahkumdur. Biz kitle hareketinin dinamizmini,

kavrayabilmeliyiz. Bu dinamizmin kendisinin böyle örgütlenmeler ortaya çıkardığını, böyle örgütlenmelerin bu eyleme yeni gelişme olanakları sağladığını, ve o yeni gelişme olanakları üzerinde yeni bir düzeye ulaşmış eylemin eski örgütsel biçimi boşa çıkarabildiğini, ona farklı bir muhteva, nitelik ve işlev kazandırdığını görmek durumundayız.

İşçi komiteleriyle ilgili açmazlar buradan geliyor. Hareket belli bir dönem canlanıyor. Bu canlanmanın kendisi ortaya belli fabrikalarda belli komiteler yaratıyor. Bilinçli bir işçi bu komitenin, bu hareketlilik zemini üzerinde işçi hareketine hakim olmanın uygun bir aracı olduğunu bilir. Bunu gözetir. Bu biçimi dikkatlice, bilinçle kullanır. Ama hareketin çekildiği anda, bu komitenin işlevsiz kalması ve istikrar kazanmamasını da anlar. Belli bir anda çıkan ve o eylem ya da o hareketlenme anının geride kalmasının ardından, bu komitenin işlevsiz kalmasına şaşırmaz. Bunun şaşkınlığını yaşadıkları ölçüde, öncü işçiler için bu işçi komiteleri bir muamınaya dönüşüyor.

Bazen evet, hareketlilik bu biçimleri ortaya çıkarıyor, bunlar belli işlevler görüyorlar. Bu, işçi komiteleri üzerindeki dikkati yoğunlaştırıyor. Ama sonra, diyelim belli bir fabrikadaki eylemsel canlılık geçiyor, bir durgunlaşma, bir hareketsizlik başlıyor, böyle bir anda komitenin üyelerini biraraya toplamak bile sorun olabiliyor. Bunun kendisi ise bu kez bu biçimler hakkında bir umutsuzluğa, giderek farklı sonuçlara, yanlış bazı sonuçlara ulaşmaya yolaçabiliyor. Bu nedenle biz işçi komitelerini bugünkü biçimiyle tahlil edeceğimize, işçi komitelerini ortaya çıkaran dinamizmi anlamak zorundayız. Bunu anladığımız ölçüde, eylemin gelişme seyrine, eylemin derinleşme yeteneğine, gücüne bağlı olarak, bu komitelerin işlev, biçim ve nitelik değiştirebileceğini de hesaba katarız. Basit bir grevin komitesi olarak doğar, eylem bir anda kitlesel gösteriler düzeyine çıkar, bu sefer kitlesel gösterileri organize eden politik biçimlere dönüşür bunlar. Eylem buradan daha farklı bir düzeye çıkar, mahalli bir nitelik kazanmaya başlar, başka fabrikalara, başka işkollarına yayılır, giderek komiteler arasındaki koordinasyonun ve bunları bir üst düzeyde birleştirmenin imkanları ortaya çıkar. Bütün bu dinamizme ve değişmeye açık olabilen bir kavrayışla bakarsak soruna, işçi komiteleri sorununu da kavramış oluruz. O zaman hareketin geri bir düzeyinde işçi komitelerini tüm fabrikalara yaymak, onları fiilen zorlama ve yapay bir tarzda yaratma yoluna gitmeyiz. Bu yanlıştan kaçınırız. İşçi komitelerini propaganda edebiliriz, bu en nihayet bir biçimdir. Hareketin belli bir düzeyinin böyle örgütlenmeler ortaya çıkardığını biz evrensel tecrübeyle de bildiğimiz için, bunun propagandasını yaparız ki; hareketlilik doğduğu zaman, bilinçli işçiler böyle bir biçimin doğmasında bilinçli bir çaba içerisine girebilsinler. Ama öte yandan da şunu unutmayız; bunlar yapay bir tarzda da yaratılamıyor. Hareketin geri olduğu ya da durgunluğun egemen olduğu fabrikalarda isteseniz de bunları yaratamazsınız. Bunları ancak propaganda edebilirsiniz.

Dahası; eğer hareketlilik mahalli bir düzeye çıkamamışsa, böyle bir hareketlilik, böyle bir kaynaşma yoksa, işçi kitleleri arasında, farklı fabrikaların kitleleri arasında bu tür bir etkileşim yoksa, siz isteseniz de bu komiteleri bir üst düzeyde merkezileştiremezsiniz. Devrimci işçilerin zaman zaman belli platformlarda biraraya gelişini işçi komitelerinin mahalli düzeyde merkezileştirilmesi sorunuyla karıştırıyoruz. Devrimci işçiler her zaman ileri bir platformda biraraya gelebilirler. Bunu durgunluk döneminde de yapabilirler. Ama eğer komiteyi bir kitle örgütü olarak kavrıyorsanız, kitlesini kucaklayan örgütsel biçim olarak kavrıyorsanız, bu nitelikteki bir örgütsel biçimi ifade eden komitelerin mahalli düzeyde merkezileştirilmesini, hareket bir mahalli kapsam kazanamadığı sürece, hareket bu düzeye çıkamadığı sürece, siz isteseniz de onların koordinasyonunu kuramazsınız. Kurarsınız, kendi insanlarınızı biraraya getirirsiniz, işçi komitelerinin mahalli merkezileşmesini sağladığınızı sanırsınız, aslında yaptığınız başka bir şeydir.

Komitelerin içerisinde hücre çalışması gibi sözler edildi. Bu anlamsız bir öneridir. Hücre fabrikadadır. Komite olsa da vardır, olmasa da vardır. Fabrika hücresi, komite oluştuğu zaman, elbetteki onu etkilemeye çalışacaktır. Hücrenin faaliyeti bütün öğeleri kapsar. Sendikal hareketi de kapsar, işçi komitesini de kapsar. Bütün öteki ihtiyaçları ya da alanları da kapsar. Özel olarak kurulmuş komitelerin içine bir de hücreler kurmak, ya da böyle yöntemler düşünebilmek, biraz sorunu iyi irdeleyememekten, üzerine dikkatle düşünememekten kaynaklanıyor.

Örgüt biçimlerine ilişkin bu kavrayışı biz mücadele biçimlerine ilişkin olarak da

edinebilmeliyiz. İşçi sınıfı önemli bir devrimci iç potansiyel taşıyor. Bu kendini henüz yeterince eylemsel tarzda ifade edebilmiş değil. Edebildiğinde ortaya nasıl bir enerjinin ve hangi eylem biçimlerinin çıkabildiğine Zonguldak iyi bir örnektir. Zonguldak olayı üzerine iyi düşünmek gerekiyor. İşçilerin basit bir istemi vardı. Greve gitmek istiyorlardı. Greve gittiler. Eylemin ilk biçimi basit bir iktisadi grevdi. Ama bu bir anda basit yürüyüşlerden büyük kitle gösterilerine, giderek hükümeti, giderek cumhurbaşkanlığını hedef alan büyük siyasal protesto eylemlerine dönüşebildi. Kendi dışındaki kesimleri etkileyebilecek bir güce ulaşabildi. Bu kitle hareketinin dinamizmi, belli geri biçimlerden ileri biçimlere bir anda nasıl kayabileceği konusunda bize bir fikir verebilmelidir. Yeni dönemde hareketi kucaklamaya çabalarken, bu deneyimi gözönünde bulundurmalıyız. Aslında evrensel planda da olan budur. Unutmamak gerekiyor; 1905 devrimi Putilov fabrikasındaki dört işçinin işten atılmasıyla başlamıştır. Bu dört işçinin işten atılmasına kendi fabrikalarının gösterdiği tepki, anında Petersburg çapında büyük bir tepkiye dönüşmüştür. Ardından Kışlık Saray'a yürüyüş olmuştur. Bu bir katliama dönüşmüştür. Katliam büyük protesto gösterilerine yolaçmıştır. Derken eylem dalga dalga genişlemiştir.

Tüm mahalli örgütlerin, işçi sınıfı içerisinde çalışan tüm yoldaşlarımızın, özellikle de mahalli yönetici komitelerin, kitle eyleminin ve eylemin ortaya çıkardığı örgüt biçimlerinin bu dinamizmini iyi kavrayabilmeleri gerekiyor ki, hareketin seyri ve imkanlarını doğru kollayabilsinler, hareketin alabileceği yeni biçimlere hazır olabilsinler. Başarılı bir müdahalenin de yolu budur. Son derece statik ve mekanik bir kavrayış var orta yerde. Kendi içinde bir komiteler tartışması var. Öğrencilerin sürekli kendi içinde dernekler tartışması yapması gibi. Bir sendikal platformlar tartışması var. Bir toplu sözleşme döneminde yaşanması gereken, yapılması gereken işler var. Kurultay var. Ama tekrar ediyorum, bu hareketin kendi kapsamına hapsolmaktır. O sendikal hareket cenderesi içerisine girmektir. Biz bir politik parti gibi yaklaşmalıyız soruna. İşçi hareketine dıştan bakmalıyız. Demeliyiz ki; görevimiz öncüyü sosyalizme, bu kitleleri politik mücadeleye kazanabilmektir. Bunun kendisi bile o sendikal cendereyi kırmak gibi önemli acil bir sorunu çıkarmaktadır önümüze.

Bu noktada sendika bürokrasisine karşı mücadele kritik bir önem taşımaktadır. Bu engeli kırmanın yolu ve yöntemi nedir? Bunun üzerine düşünebilmek ve yanlışlara düşmemek gerekiyor. Sermayeye karşı mücadeleyle, sendika bürokrasisine karşı mücadeleyi birbirine karıştırmamak gerekiyor. Bizim görevimiz, işçi sınıfının sermayeye karşı politik eylemini yaratabilmektir. Asıl hedef sermayedir, asıl hedef siyasal iktidardır, ona karşı mücadeledir. Sendika bürokrasisi burada bir ara engeldir. Asıl hedefi gözden kaçıran bir politik propaganda, geçmişte devrimci örgütlerin düştüğü bir zaaftı. Bu asıl engeli gözden kaçıran bir politik yaklaşımdı. Sendika bürokrasisine karşı mücadele, aradaki engeli kaldırmak mücadelesidir. Sendika bürokrasisine karşı mücadeleyi bu kapsamda almak, ve buna uygun yol ve yöntemler, buna uygun vurguları kullanmak gerekiyor.

Zonguldak eylemi bu açıdan da öğreticidir. Evet, sendika eylemi geliştirmek için belli bir düzeyde bir olanaktı, ama aynı zamanda güçlü bir engel olarak ortaya çıkabildi. Bu dikkatlerin ve saldırının sendika bürokrasisine yöneltilmesi anlamına gelmiyor. Amaç eylemi geliştirmektir. Hareket belli bir ivme kazanmıştır. Belli hedefleri vardır. Bunu geliştirebilmektir sorun. Ama bunu geliştirmek çabası içerisindeki engele karşı mücadele ayrı bir önem taşımaktadır. Konumunu iyi tespit etmek, bu konuma uygun bir mücadele yürütebilmek gerekiyor. Bu konuda teslimiyetçi kalmak, bir sağ politikadır. Ama esas saldırıyı, esas dikkati sendika bürokrasisine yöneltmek ise bir sekter tutumu ve politikayı ifade edebilir ve işçi kitleleriyle ilişkilerimizde zaafa yolaçabilir. Dolayısıyla, bu engele karşı mücadeyi kritik bir mücadele olarak tespit etmekle birlikte, bu mücadelenin kapsamını ve biçimini doğru kavramak önemli bir sorun olarak ortaya çıkabiliyor. Bu sorunu Zonguldak'ta doğru koyamayan bir politik hareket işçi kitlelerinden tecrit olurdu. N Yoldaş aslında kendi deneyiminden anlatırken, bu konuda hayli akılcı, hayli çarpıcı örnekler de verdi. Sendika bürokrasisini direk hedef almadan, onun nasıl teşhir edilebileceğine, ve onun yarattığı engellerin nasıl aşılabileceğine dair çok ilginç bazı gözlemlerden ve kendisinin ortaya koyduğu önerilerden sözetti. Kastettiğim politik bakış biraz o pratik örneklerde anlamını bulabiliyor.

Örgüt ve önderlik sorunları

(Geçen sayıdan devam)

Örgüt, iç platformunda da yapısal bir sancı içindedir. Bu bir yönüyle "büyümenin", bir hareket birliği, bir platform birliği oluştan, örgüt yapısına dönüşümün, örgüt kişiliği kazanmanın doğal sorunlarından kaynaklanmaktadır. Ama diğer yandan da, leninist bir örgütü biçimlendiren, ona ihtilalci bir donanım yapısı kazandıran, çalışma ve örgütlenme tarzının oturmamasından, demokratik merkeziyetçiliğin örgütte bünyevileşmesini sağlayacak asli araçlarının yeterince devreye sokulup sistemli bir temele oturtulmamasından kaynaklanmaktadır. Öyle olunca da, örgüt içinde örgütsüzlüğün uç vermesi, şekilsizliğin boy göstermesi doğal görülmelidir.

Genel propaganda ve ajitasyon faaliyetinin ötesinde sistemli, ısrarlı bir fabrika çalışması gerçekleştirebilmiş değiliz. (Bu söylediklerim bulunduğum çalışma alanına ilişkindir, ama çevreye baktığımda benzer sonuçlara ulaşmak hiç de güç değildir.) Propaganda-ajitasyon çalışması ise esasta dönemsel kampanyalar düzeyinde olduğu için, etkisi geçici oluyor. Fabrika içinde ilişki ve istihbarat kanallarından da yoksunsak eğer, "genel" faaliyetin etkilerini/tepkilerini ölçüp değerlendiremiyoruz da. Fabrikaya nasıl ulaşabiliriz sorununu aşıp (atlayarak değil, çözerek) fabrika sorunlarını ele alıp işleyemediğimiz sürece de işçi sınıfını kucaklayamayacağımız açıktır. Fabrika sorunlarını tartışıp, ele almak, sınıfın güncel dinamizmine uygun düşen, ama taleplerini daha ileri taleplerle içiçe geçiren, mevcut aktivitesini radikal, düzenle çatışan bir dinamizme dönüştürmede etkili olabilecek olan politik ve taktik kapsayıcılık, tok sloganlar, somut talep ve öneriler... İşte, devrimci çalışma bu temelde somut, kesintisiz, ısrarlı bir karakter kazandığında kendi etrafımızda dönmemenin de güvencesi olacak bir zemin yaratmış oluruz. Aksi halde "pratik" performansımız ne olursa olsun akibet şimdiden bellidir: Kendi etrafımızda dönmek, kendi etrafımızda büyümek. Militan bir komünist örgüt işçi hareketinin içine militanca dalarak, yalnızca ve yalnızca orada, politikleşmiş bir işçi hareketi yaratma çabası içinde yaratılır.

Örgütün kendisini üretebilmesinin, canlı ve diri tutabilmesinin bir diğer temel zemini ise, ademi merkeziyetçiliğin örgüt bünyesine, bütün kişi, ilişki ve mekanizmaların kişiliğine kazınmasıdır: İşbölümü, herkese somut bir iş, somut bir görev, sorumluluğunu üstlendiği somut bir çalışma alanı... Böylece her örgütlü kişinin ve devrim militanının kendisini üretebilmesinin, pratik kişiliğini geliştirebilmesinin, moral dünyasını sağlamlaştırmanın maddi temeli kurulmuş olur. Yalnızca örgütlü ilişkileri değil, örgüt çeperini ve hatta çevre ilişkilerini dahi kendilerini üretebilecekleri bir çalışmaya kanalize etme perspektifi ile hareket etmeliyiz.

Ademi merkeziyetçiliğin bütün örgüt platformunun kişiliğine kazınması, leninist örgüt teori ve yaşamının belkemiğini oluşturan demokratik merkeziyetçiliğin yerleşmesine, gelenekselleşmesine, kesintisiz işlevselliğine; aynı anlama gelmek üzere örgüt platformunda politik birliğin ve bütünselliğin kurulmasına bağlıdır.

Örgütün politik birliğinin, güç, irade ve eylem birliğinin sürekliliğinde örgüt içi politik köprü (MYO) yaşamsal rol oynar. Önderlik ile temel ve birim organlar arasında kurulan (bizde ise örülü olmayan) örgütiçi politik köprüden bahsediyorum. MYO politik ve taktik önderlik görevinin yanısıra, örgüt platformunun dolaysız ve başlıca köprüsüdür de aynı zamanda. Ama köprü ayaklar üzerinde kuruludur.

Esasında MYO'nun önderlik işlevini en kuşatıcı biçimde yerine getirmesi bütün ilişki ve örgütlerden bilgi/ veri/ iç istihbarat akışıyla doğrudan bağlantılıdır. Ancak aşağıdan yukarıya sistemli ve kapsamlı bir bilgi/ veri akışının sağlanabilmesi de yine öncelikle önderliğin (yukardan aşağıya) yolaçıcılığına, öğretici, yönlendirici ve denetleyici ilişki sistematiğine bağlıdır. Önderlik ile temel ve birim örgütler ve mekanizmalar arasındaki köprünün kurucu ayakları "tam açıklık, rapor sistemi ve seçimdir." Leninist bir örgüt platformunun kan dolaşımının başlıca güvencesi bu ayakların işlerliğinin sağlanabilmesi, sistemli kılınabilmesidir. Örgütiçi "aleniyet"/açıklık/ demokratik işleyiş, bu ayakların gelenekselleşmesi, sistemleşmesiyle dolaysız bağıntı içinde-

dir. Keza örgütün bürokratik deformasyonunun ve kastlaşmasının önüne geçebilmesinin (böyle bir tehlike uç verdiğinde zamanında görülerek müdahale edilebilmesinin) güvence kanalı da bu ayaklardır.

Rapor sistemine biraz daha ayrıntılı girme gereği var. Rapor sistemi, leninist bir örgütün iç örgütlülüğünün korunmasının, derinleşmesinin ve zenginleşmesinin temel taşıdır. Yalnızca bilgi, istihbarat ve tecrübe akışının değil, aynı zamanda tartışma, eğitim ve denetimin de bir aracıdır. Öte yandan oturmuş, işlevselleşmiş bir rapor köprüsü örgüt platformunda herkesin yerini bulmasında, emeğinden, birikiminden ve tecrübesinden en iyi şekilde yararlanılmasında dolaysız rol oynar. (Ama elbetteki asıl kıstas çalışma performansı, ortaya konulan değer, yaratılan somut başarılardır.). Temel araçlar (rapor, seçim ilkesi) çalıştığında ve destek araçlarla (genelge, yönerge, deklerasyon vb.) takviye edildiğinde, örgüt iç platformunun bütünlüğünü sağlar, politik motivasyonu besler. Kollektivitenin derinleşmesinin, görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinin ve denetlenmesinin, disiplinin sağlanmasının temel bir kanalı böylece açılmış olur.

Rapor konusunda organlar ve gereğinde bireyler yükümlü kılındıkları gibi, denetlenmeliler de. Yükümlülük tek yönlü değil, çift yönlüdür. Sistemin oturmasında en büyük sorumluluk ise önderliğindir. Önderlik, rapor kanalının yaratılmasında da biçim, içerik ve yöntem olarak öğretici, yol gösterici olmalıdır.

Yerel önderlik, taktik önderliktir. Merkezi önderliğin esas rolü teorik-programatik temellerin döşenmesinde ve bu temellerin kesintisiz bir ideolojik mücadeleyle derinleştirilmesinde, siyasal mücadelenin ve örgütlenmenin strateji ve temel taktiklerinin belirlenmesinde odaklanıyorsa, yerel önderliğin esas rolü de, yerel faaliyetin taktik önderliğinde odaklaşır. Taktik önderlik mücadele ve örgütlenmenin pratik sorunlarının çözümünü ve yönetimini kapsam dışı tutmaz, tam tersine doğrudan görev ve sorumluluk alanı altına sokar. Yerel önderliğin başarısı, yerel siyasal faaliyetin ve yönetimi altındaki örgütlerin, örgütsel, pratik sorunlarına vakıf olmaktan ve böylece, zamanında ve etkili bir tarzda müdahale etmekten, yönetmekten geçer. Yerel çalışmanın başarısı ve örgütün geliştirilmesi bir boyutuyla yerel önderliğin başarısıdır, tersi de öyle...

Yerel önderliğin kuşatıcı, yönlendirici, denetleyici inisiyatifinin önemine yapılan vurgu, elbetteki komite ve hücrelerin siyasal ve örgütsel pratiklerinin yerini alan bir insiyatif vurgusu değildir. Vurgu dönemsel ve güncel politik ve taktik insiyatifedir. Bu görev yerine getirilemediğinde temel birim örgütlerin politik ve taktik insiyatif gücü ve manevra kaabiliyeti kazanması beklenmemelidir. Örgüt birliğinin şekilsiz, kendiliğinden, disiplinsiz bir çevre birliği ya da tam tersi bir kişilikte, amir-memur kişiliksizliğinin bünyevileştiği bir asker örgütü yapısı kazanması da kaçınılmazdır böyle bir durumda.

Bizdeki durum yukarda çizilen tablonun tehdit ettiği bir boyutta değildir. Ancak sorunlarımız ve ihtiyaçlarımız radikal bir tarzda ele alınıp, geride bırakılmazsa politikada kendiliğindenciliğin ve örgütte şekilsizliğin, disiplinsizliğin içten içe uç verip, bünyeyi kemirmesinin önü alınamaz.

*

Bir kez daha; örgüt birliği politik birliktir, örgütün gelişmesi politikanın geliştirilmesi ile dolaysız ilişkilidir. Politik ve taktik birliğin sürekliliği korunamazsa, ortak sorun ya da durum karşısında her örgüt biriminden farklı bir ses çıkabilir. Böyle bir durumda birimlerin insiyatifi adına insiyatifsizliğin kapısı aralanmakla kalmaz, "kendince" ve "el yordamına" bir mücadele tablosu çıkar ortaya (örneğin, öğrenci gençlik, bir Tüm-Sağlık Sen'deki durum böyledir).

Örgüt platformu hiçbir zaman bir tornadan çıkma gibi olmaz. Örgüt, birikim, tecrübe, kavrayış farklılıklarını içerdiği gibi, insiyatif, sorumluluk duygusunun gelişkinliği, fedakarlık, davaya sarılıştaki kararlılık vb. konularda da başkalıkları içerir. Dahası, politik bir örgüt platformunda "yaban otları" da boy gösterebilir. Ve önemli de değildir, eğer ki, örgütün politik birliği ve moral bütünlüğü örülü ise.

Lenin örgüt platformunu bir koroya benzetiyor, hazır, deneyimli, uyumlu, işini bilir bir koroda bozuk sesin nereden ve kimden çıktığı hemen sırıtır. Koro bir amatörler topluluğu ise, bozuk seslerin sık sık kulak tırmalaması işin doğasıdır.

Biz henüz bir örgüt platformuysak, farklı menşelerin buluştuğu bir yoldaşlar topluluğunun harmanlanıp uyumlu bir koroya dönüştürülmesi için başta önderlik olmak üzere, bütün örgüt platformunun omuzundaki görev çok büyüktür.

Akın CENGİZ

Komünist parti ve kadro politikası

Parti; tek tek parçaların ve özelliklerin birleştiği, parçalar ve özellikler toplamının fiziki birleşimlerden daha büyük anlama sahip organik bir yapıdır. *"Mülk sahibi sınıfların kollektif iktidarına karşı mücadelesinde proletarya, ancak mülk sahibi sınıfların oluşturdukları bütün eski partilere muhalif ayrı bir siyasi parti kurmak suretiyle bir sınıf olarak davranabilir." "Proletaryanın bir siyasal parti içindeki bu inşası, toplumsal devrimin ve onun nihai sınıfların ortadan kaldırılması hedefinin zaferini gerçekleştirmek için zorunludur."* [1] Nasıl işçi sınıfının kurtuluşu onun bağımsız politik sınıf partisinden ayrı düşünülemezse, onun komünist partisinin varlığını sürdürülebilmesi de sağlıklı kadro yapısı ve politikasından ayrı düşünülemez. Hangi toplumsal kökenden gelirse gelsin marksist-leninist ilkeler çerçevesinde eğitilmiş kadrolar (parti işçileri) komünist partinin can damarlarıdır. En ağır illegalite koşullarında sağlam kadrolara dayanan partiler milyonları peşlerinden sürükleyerek iktidarı ele geçirebilir.

Komünist partiler açısından kadro politikası can alıcı bir öneme sahiptir. Kadroların seçimi, eğitimi, görevlendirilmesi, denetimi, yükseltilmesi vb. üzerinde dikkatlice düşünülüp, titizce hareket edilecek ve isabetli kararlar verilecek konulardır. *"Örgütleyicinin sanatı, tam da, eylemcileri gerçekten tanımak, onların meziyetleri ve zayıf noktalarına gereği gibi müdahale etmek, kişilere yaklaşmak ve onları, her eylemci kendini tam yerini bulmuş hissedecek ve kişisel yeteneklerini en üst düzeyde kullanabilecek biçimde seferber etmek (yerleştirmek)ten ibarettir."* [2]

İyi bir örgütlenme ve sağlıklı kadrolar merkezi önderlikle doğrudan ilişkilidir. Merkezi önderliğin, diğer bir dizi meziyetlerinin yanısıra, aynı zamanda, örgütlenme sanatında usta kişilerden oluşması gerekmektedir. Kadroların doğru olarak seçimi, kişilerin, çalışmalarının bizzat mücadele içerisinde sınanması ve özelliklerinin tanınmasıyla mümkün olur. Bununla birlikte kadroların seçiminde bir takım kıstasların da gözetilmesi gerekmektedir. Lenin'in de belirttiği gibi eylemcinin; *"a) güvenilirlik açısından b) siyasi bakımdan c) mesleki bilgiler d)yönetici çalışmaya ilişkin yetenekler"* açılarından uygunluğunun denetlenmesi gerekmektedir. Kuşkusuz mücadelenin ihtiyaçlarına göre bu kıstasları artırmak mümkündür. Kadroların belirli kalıplara göre seçilmemesi önemlidir. Örneğin sırf ajitatör niteliği veya cana yakınlığına göre seçim yapılmamalıdır. Kadro seçiminde kişilerin o anda görünen niteliklerinden çok, kişilerin mücadele açısından taşıdıkları potansiyel değerler dikkate alınmalıdır. İyi bir örgütleyicinin görevi bu potansiyel değerleri örgüt açısından kullanılabilir değerlere dönüştürebilmesidir.

Örneğin bir işçi, birey olarak doğal bir önder, dolayısıyla liderlik vasıfları taşıyan bir kişi, yazınsal alanda yetenekli, mesleki bilgileri yüksek, askeri alanda deneyimli, insani değerleri içine sindirmiş vb. olabilir. Bu bireyin özelliklerinin mücadele içerisinde o an için önemsiz bir oranda kullanılıyor olması belirleyici değildir. İşte bir örgütleyicinin görevi burada başlıyor: Bireyin taşıdığı potansiyel gücü aktif hale geçirip örgütlü mücadele içerisinde yükselterek, işçi sınıfının komünist önderlerini yaratmak.

Kadro seçimi, iyi bir kadro eğitimiyle bütünlendiğinde anlamlı olur. Tabii ki bu süreç tamamen günlük mücadele içerisinde olmalıdır. Her kadro komple bir devrimci ve her koşulda sosyalizm mücadelesini sürdürebilecek teorik, pratik, moral donanımla yetiştirilmelidir. Yine buna bağlı olarak her kadro yeteneklerinin elverdiği bir veya bir kaç alanda örgütlü mücadele içerisinde istihdam edilerek bu alanda uzmanlaştırılmalıdır. Böylece kadro bu alanda özgürleşerek sosyalist mücadele içerisinde kendisini daha iyi ifade edebilecektir.

Sosyalist mücadelede öne çıkmış, kendini partiye kanıtlamış daha çok işçi ve emekçi kadrolar parti tarafından özel olarak gözetilmelidir. Bu kadrolar kapitalizmin eşitsizliğinden dolayı elde edemedikleri eğitimi, parti okulunda marksist-leninist bir tarzda daha iyi bir şekilde elde edeceklerdir. Parti okulu, partinin güçleri ve olanaklarıyla yakından ilintili olmasına rağmen, özellikle komünist işçi önderlerinin yetiştirilebilmesi ve mücadeleye daha aktif kanalize edilebilmesi açısından gereklidir.

Komünist bir örgütlenme, kapitalizmin toplum ve birey üzerinde yarattığı çarpık ilişkilerden kendini arındırarak, sosyalist insan tipini kendi içinde yaratabilmelidir. Önderleri ve kadroları bu yolla özgürleşen bir parti sosyalizm mücadelesinde çok daha iddialı ve başarılı olur. Eğer sosyalist devrimi yapmak istiyorsak, önce bunu kendi içimizde ve örgütlenmemiz-

de yaratmalıyız.

*

Komünist örgütlenme çalışması sınıf mücadelesinin doğuşundan günümüze kadar bir çok deneyimler, ilkeler, kurallar bütünü oluşturmuştur. Bunlardan bazıları zaman içerisinde gerçekliğini kaybetmiştir. Fakat hala bir çok deneyimler, ilkeler ve kurallar yolumuzu aydınlatmakta ve örgüt sorunlarımıza anahtar olmaktadır.

Acı olan şudur ki, yetmiş küsur yıllık sosyalizm deneyiminden en iyi dersi çıkaran ise dünya kapitalist sistemi olmuştur. Kapitalizm, sosyalizmin üstünlüklerini bir bir irdeleyip, kendini buna göre yeniden organize etmiş ve sunmuştur. Gelinen noktada sosyalizmin kapitalist restorasyonu, esasen kapitalizmin gücünden değil, sosyalizmin kendini sürekli yenileyerek üretememesindendir.

Belirli bir perspektif sunması açısından konumuzla bağlantılı uluslararası deneyimlerden ve buna bağlı olarak kendi deneyimlerimizden maddeler halinde tespitler sunmak istiyorum.

* Hareketimizin temel sorunu nedir? İşçi sınıfının ihtilalci sınıf partisini yaratmaktır. Sorunu böyle koyduktan sonra süreci işletmeye başlayalım. Hareketimizin bütün organlarını partinin yaratılmasına seferber etmek (parti, iktidarı ele geçirmek için verilen savaşım içerisinde yaratılır; tüm organlar bu savaşımı bütün güç ve olanaklarıyla sürdürürlerse parti yaratılmaya başlar); partinin yaratılmasında karşımıza çıkan sorunları (teknik, örgütsel, mali, askeri, birlik sorunları vb.) her düzeyde tespit etmek; sorunların çözümü için teorik-pratik kararlar almak, alınan kararları uygulamak üzere hareketin organlarını belirli bir işbölümü çerçevesinde görevlendirmek ve ihtiyaca göre yeni organlar oluşturmak; çalışmaları etkin ve karşılıklı olarak denetlemek; çalışmanın sonuçlarına göre daha ileri politikaları belirlemek... Sonuç itibariyle sağlam adımlarla tempoyu sürekli yükselterek partiyi yaratmalı ve iktidara koşmalıyız.

* Mücadelenin öyle anları vardır ki, zamanında yapılacak olan bir müdahale olayların gidişatını kökten değiştirebilir. Örneğin Ekim Devrimi tam bir zamanlama şaheseridir. Ayaklanmaya bir sanat olarak yaklaşan Lenin, ayaklanma tarihini, 25 Ekimi belirleyerek tarihsel bir fırsat olan bu anı değerlendirmiştir. Aynı zamanda devrimin mekan olarak başta Petersburg olmak üzere büyük sanayi şehirlerinde başlaması devrimin başarısında hayati öneme sahiptir. Yine, Yeni Ekonomik Politika (NEP) da bu açılardan Lenin'in politik bir ustalığıdır. Devrimci romanlarda da örneğine sıkça rastlanır. Bazen bir çift söz, bir davranış grevin başarıya ulaşmasına, direnişin sürmesine, işçilerin ayaklanmasına neden olur.

* Bolşevik Partisi, verdiği savaşımlarla sınıfa önderlik ve rehberlik etmeye çalışan müdahaleci bir *savaşpartisi* oldu. Bu niteliği tutturmada parti üyelerinin genç oluşunun önemi büyüktür. 1907'de parti üyelerinin yaklaşık %22'si 20 yaşından küçüktü; 20 ile 24 arasında olanlar %37'yi, 25 ile 29 arasındakiler ise %16'yı oluşturuyordu.[3] Ve D. Lane şunu belirtir: *"Bolşevik Parti örgütünün en alt düzeyinden menşeviklerden daha genç ve bu yüzden sıradan üyeler arasında değil, 'eylemciler' arasında daha çok idiler. Bu, bolşevik örgütsel yapının gençlerin sorumluluk gerektiren yerlere gelmesine menşeviklerden daha kolay izin verdiklerini gösterir... Politik olarak bu genç insanlar bolşevik hizip içinde daha dinamik ve zinde bir liderlik sağlayabiliyorlardı."* [4]

Örgütümüzü gençlere açmalıyız. Özellikle örgütsel faaliyetin yürütme organları mümkün olduğu ölçüde yüksek derecede uyanık ve politikada dirayetli militan geç unsurlardan oluşmalıdır.

* *"Çarlık Rusyası'nda hücreler,... fabrika tezgahında sözlü ajitasyon yapmak, bildiri dağıtmak, fabrika kapılarında ya da fabrika avlularında miting yapmak, daha sınıf bilinçli ve devrimci işçilerle toplantılar düzenlemek için, fabrikada şikayete sebep olan her şeyden yararlandılar; ustabaşının sertliğinden, ücretlerin azaltılmasından, para cezalarından, iş kazalarında tıbbi yardım sağlanmasından vb. bolşevikler daima fabrikalardaki kötü muamele ile otokrasinin yönetim arasındaki bağlantıyı gösterdiler... Aynı zamanda, parti hücrelerinin ajitasyonunda otokrasi kapitalist sistemle birlikte ele alındı; öyle ki işçi hareketinin gelişiminin daha başlangıcında bolşevikler ekonomik mücadele ile politik mücadele arasındaki bağlantıyı kurdular."*[5]

"Komünistlere düşen görev" diye yazıyordu *"geri unsurları ikna etmek, onların arasında çalışmak ve yüzeysel, çocukça 'sol' sloganlarla onları kendinden koparmamaktır"*. Lenin komünistlerin *"bizim için eskimiş olan şeyi bir sınıf için, kitleler için (de) eskimiş bir şey olarak görmemek"* gerektiğini düşünüyordu.[6]

Bizim devrimcilerimiz kendilerinin aştıkları sorunları toplumun da aştığı yanılgısına sıkça düşmektedirler. Örneğin din sorunu, devrimcilerin günde-

minde çözümü için hiçbir zaman gerekli önem verilmeyen, küçümsenip horlanan bir alandır. Dini kurumlaşma son on yılda dev boyutlara ulaşmıştır. Çağdışı dini düşünceler kitlelerin bilincini bulandırmaktadır. Giderek özellikle gençler olmak üzere kitleler karşısında bir umut olmakta ve taraftar bulmaktadır. Son erken seçimde Refah Partisi çatısı altındaki kutsal ittifakın aldığı oy anlamlıdır. Bu sonuçta, Refah Partisi'nin vurucu sloganlarla söylemde diğer partilerden (SP hariç) farkını göstermesinin payı olduğu kadar, Türkiye devrimci hareketinin yıllardır dini sorunlar karşısındaki duyarsızlığının ve son olarak da seçimlerdeki etkisizliğinin payı büyüktür.

Bu durum kendini en açık ifadeyle kitleye dağıtılan bildiri, broşür vb. propaganda materyallerinde de göstermektedir. Oysa toplumumuzun bilincini burjuva ideolojisi yoğun şekilde etkilemekte ve yönlendirmekte, işçi sınıfı sosyal-demokratların yıkıcı etkisi altında bocalamaktadır. Bu nedenle komünist propagandanın hedef kitlesi ortalama insan beyni olmalıdır. Devrimci mücadelemiz işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin en basit sorunlarına dahi sahip çıkmalı, çözümler üretmelidir. Fakat nihai kurtuluşun ancak burjuva iktidarı yıkıp, sosyalizmi kurmakla mümkün olduğunu ısrarlıca göstermelidir. Bu ise kısaca işçi ve emekçileri devletle karşı karşıya getirmekle olur. Demokrasi mücadelesini kendi içinde amaçlaştırarak desteklemek ya da tümüyle reddetmek yerine, pratiğimizde kararlı bir biçimde savunup, bunu sosyalizm mücadelesine bağlamamız gerekiyor. Unutmayalım ki, burjuvaziyi teşhir edecek, işçi ve emekçi kitleleri bilinçlendirecek materyalleri, yine bizzat burjuvazi bize fazlasıyla sunmaktadır. Öyleyse görev şudur; burjuva propagandayı anında karşılayacak ve teşhir edecek devrimci propaganda aygıtını oluşturmak.

Burada ikili bir yaklaşım gereklidir. Birincisi, olay hakkında kendi normal planladığımız devrimci propagandayı etkin şekilde sürdürmek. İkincisi ise, faaliyet aşamasında ortaya çıkan karşı-devrimci saldırılara karşı, saldırının biçimi ve mahiyetine göre tavır gösterip saldırıyı püskürtmek. Örneğin devlet terörü, kontr-gerilla, devletin illegalleşmesi olaylarını devrimciler iyi bir şekilde işleyemediler ve kitlelerin bilincinde bu olayların gerçek niteliğini netleştiremediler. Bu durumdan en iyi şekilde yararlanan ise devlet terörünün birinci derecede ortağı, devletin illegal örgütlenmesinin başındakilerden biri olan ANAP olmuştur. ANAP kendi suçlarını utanmazca perdeleyerek, "huzur ve güven ortamını" sağlamak adına, kitlelerin devrimci mücadelelerini de terör gibi göstererek, halktan oy toplamak için reklam malzemesine dönüştürdü. Seçim sonuçlarına göre bunda başarılı da oldu. Örnekleri artırmak mümkündür; son tahlilde devrimcilerimiz karşı-propagandayı, devrimin ve sosyalizmin propagandası ile karşılama ve etkisizleştirmede yeteneksizdir. Yeteneksizlik yalnızca kapasite ve olanak eksikliğinden değildir ve bizim esasen üzerinde durduğumuz yeteneksizlik, her somut durum karşısında devrimci tavır geliştirmenin öneminin, devrim açısından sunduğu olanakların bilincine varılmamasından kaynaklanmaktadır.

* Lenin, tek tek eylemcilere verdiği somut talimatlarda dağınıklığın, esas konu üzerinde yoğunlaşmayı beceremememenin, herhangi bir işte kazanılacak başarıyı da yerle bir edeceğini tekrar tekrar vurgulamıştır. Bizim devrimcilerimizde yoğunlaşamama önemli bir sorundur. Örgütsel çalışmada bu durum kendini esnafça çalışma, teorik üretimde şekilsizlik, dağınıklık, kısırlık, propaganda faaliyetinde ise etkisizlik olarak gösterir.

* *"Bir atasözü şöyle der: İpliği izleyerek yumağa varılır. Örgütleyici, tek tek olaylardan genel sonuçlara varmayı bilmek, tek bir görünüm temelinde çalışma tarzını görmek zorundadır."*[7]

Komünistler iyi birer gözlemci olmak zorundadırlar. Toplumsal yaşamı iyi bir şekilde gözleyip diyalektik materyalist yöntemle ve marksist-leninist bir bakış açısından yorumladığımızda, ileri bir tarihte toplumu etkileyecek büyük olayları, toplumsal karmaşaları vb. tahmin etmek güç olmaz. Sorun yapılan tespitlere göre olay başlamadan, bundan devrimci tarzda yararlanma, yani işçi ve emekçiler başta olmak üzere tüm kitlelere olayların zararından korunma yollarını gösterip, bu yönde aktif çaba harcamaktır. Pratik-politika üretimi, kitlelere karşı fiili önderlik ancak böyle mümkündür. İşçi sınıfının ihtilalci partisini yaratmanın yolu da buradan geçer. Son bir yıllık sürece gözattığımızda Körfez krizi, 3 Ocak genel grevi, Zonguldak madenci eylemi, Körfez savaşı, kitlesel işten atmalar (500 bin kişi), memur eylemleri, Güney Kürdistan'a müdahale, Paşabahçe direnişi ve Karakaya maden işçileri direnişi, erken seçim vb., her biri bazen çakışan ve ortalama bir ay gündemde kalan büyük toplumsal olaylardır. Bu olaylar devrimcilere tüm kitlelere önderlik yapacak olanaklar açısından şimdiye kadar Türkiye'de görülmemiş bir zenginliktir. Fakat pratik-politikada basi-

retsizlik sonucu devrimci hareketler bu olanakları kullanamamış, olayların peşinden sürüklenmişlerdir.

Toparlarsak, kadrolarımız hareketimizin ideolojik-siyasal görüşlerini içine sindirmiş, bulunduğu alanı her yönüyle tanıyan, yalnız başına kaldığı koşullarda bile çalışabilen, gelişimini düzenli şekilde sürdüren (bir kadro, günde en az 3 saat okumalıdır) kesin sayıların değerini bilip, onları tahlil edebilen, her konuda yazınsal üretimde bulunabilen, illegal çalışma kurallarının inceliklerinde ustalaşmış militan bir yapıya sahip olmalıdırlar.

Veşu ilkeyi hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız: ***"Nerede bir yoldaş varsa, parti oradadır ve nerede parti varsa orada çalışılır."*** (siyahlar benim) [8]

Doğan BARAN

Kaynakça:

(1) Marks'ın etkisi ile I.Enternasyonal Londra Konferansı'nda (1871) tüzüğe eklenen ifade. (Aktaran John Molyneux, *Marksizm ve Parti*, Belge Yayınları, s.29)

(2) A.Bewer-A.Müller-B.Yakovlev; *III.Enternasyonal'de Örgütlenme Sorunu*, Dönüşüm Yayınları, s.74

(3) Sayılar D.Lane'den alınmıştır. J.Molyneux, Marksizm ve Parti, s.84

(4) Aktaran J.M, *Marksizm ve Parti*, s.84

(5) Eski bir bolşevik örgütçü Osip Diatnitskiy'in kitabından aktaran J.M. *Marksizm ve Parti*, s.83-84

(6) *Sol Komünizm Bir Çocukluk Hastalığı*'ndan aktaran J.M., *Marksizm ve Parti*, s.114

(7) *III. Enternasyonal'de Örgütlenme Sorunu*, s.76

(8) Erreh Henke, *Yeraltı Yaşamından Anılar*, Evrensel Yayınları, s.49

Çağdışı koşullarda çalışıyoruz

Bizler iş güvenliği ve iş sağlığı şartlarının olmadığı, hatta sağlık şartlarının çağdışı olduğu bir ortamda çalışmaktayız. İş yerimizde sarı sendika çalışan insanların sorunlarına sahip çıkmamakta ve ücretliler birer köle durumunda kalmaya zorlanmaktadır.

Ancak bizlerin bir dizi faaliyet ve çalışmaları sendikanın çabalarını boşa çıkarmış, çalışan insanları kendi sorunları konusunda duyarlı kılmıştır. İşyerimizde öncü işçi konumunda olan arkadaşların katıldığı bir komite oluşturduk. Bu komite, özellikle sarı sendikanın teşhiri ve kendi ekonomik-demokratik taleplerimize sahip çıkma doğrultusunda çaba sarfediyor.

Komitenin tespit ettiği en acil sorun, işyerimizde yemekhanenin olmayışı ve yemeğin iki saatlik bir uzaklıktan geldikten sonra baraka türü çağdışı bir yerde yenilmesidir. Sorunu çözme doğrultusunda bazı adımlar attık. Ancak somut eylem konusunda işçiler tedirgindi. Çünkü bu türden bir mücadele geleneği olmamış. Yemekten zehirlenmeler bardağı taşıran son damla oldu. Tüm işçiler zehirlenmeden sonra büyük tepki gösterdi. Biz de bu tepkiyi örgütlü bir güce dönüştürdük. Ertesi gün yemek yememe kararı aldık. Bu karara memurlar da katıldı. Bu eylem işçi-memur dayanışmasının ilk adımıydı. Yemek boykotumuz 15.günü doldurmasına rağmen, işveren hiç etkilenmemiş olmalı ki, gelip sorunlarımızla ilgilenme gereği bile duymadı. Bundan hareketle eylemi İSKİ ve SU SER genelinde yayarak, bizlere destek vermesini sağlayarak yalnız olmadığımızı işverene ve sendikaya göstermek gerekiyordu. Özellikle öncü işçiler genel eylemi örgütlemek için aktif olarak çalıştı. İSKİ ve SU SER genelinde iş güvenliği ve iş sağlığı konusundaki uygulamaları protesto etmek ve Büyükçekmece yemek boykotunu desteklemek için bir gün yemek boykotu yapıldı. Eylem oldukça başarılıydı. Eyleme memurlar da destek verdi. Ancak sarı sendika her zaman olduğu gibi bu eylemi de kırmaya çalıştı. Fakat başaramadı.

Eylemden sonra işveren şaşkına dönmüştü. Çünkü eylemin başlangıç noktasının alanımız olmasına şaşırmıştı. İşveren hemen yemekhanemizi yapmaya başladı. Ancak yemek boykotumuz devam etmektedir. Yemekhanemiz yapılıp, yemekler burada çıkıncaya kadar eylemimiz devam edecektir. Yemek boykotu genel anlamda pasif bir eylem olmasına rağmen, bizim alanımız özelinde aktif bir eylem sayılır. Çünkü işçiler hak arama mücadelesine yeni başlıyorlar.

Yaşasın işçilerin birliği ve mücadelesi!

Kahrolsun kapitalizm, yaşasın sosyalizm!

Bir Ekimci işçi

MYO ve "Açıklama bekliyoruz" yazısına cevap

MYO'nın 52.sayısında "Açıklama bekliyoruz" başlığıyla bir yazı yayınlandı.

Ekim, artık yayın politikasını yerli yerine oturtmak, işlevini net tanımlamak ve bir yayın sistemi tutturmak zorunda. Hedefleri net, müdahalesi yerinde ve zamanında olan işlevli bir yayın faaliyeti izlenmedikçe, MYO şahsında bir tür kendiliğindencilik, bir tür tartışma platformu, olaylara değişik yaklaşımlar ve bunun yolaçtığı kafa karışıklığı -okurda- ve tüm bunların sonucu olarakta; doğru bir müdahale ve yolgöstericilik yerine, saptırıcı, moral bozucu ve dağıtıcı bir işlev çıkar.

Bu yazı eskimiş bir yazıdır. Tarihi 25 Ekim 1991'dir. *Ekim* '91 tarihi bakımından isabetli öneri ve eleştirileri olabilir. Ama parmak basılan sorunlar önemli ölçüde aşılmış bulunuyor. Nitekim bülten için adımlar atılmış ve tanıtım sayısı çıkmış bulunuyor. 1.sayı ise içinde bulunduğumuz günlerde çıkartılacak. Gelişme yalnızca bültenle sınırlı değil. Sidar Yılmaz'ın aynı sayıda yayınlanan yazısı ilgilenene bir fikir verebilir. Bütün yetersizliklerine rağmen -öznel veya nesnel nedenlerle olsun- ciddi adımlar atılıyor. Paneller, grev ziyaretleri, fabrikalara ulaşma çabaları, komisyonlar vs. Ayrıca da özellikle yayınla birlikte kurultay bir çok çevrenin, grubun gündemine yeniden girdi, ilgi artıyor.

Bu koşullarda böylesine bir yazının yayınlanması son derece isabetsiz olmuş ve bir o kadar da zarar verici olacaktır. Moral bozucu bir rol oynamaktan öte de bir işlevi olmayacaktır. Eğer amaç yetersizliklere ve yanlışlıklara işaret etmekse, bunun yolu tümüyle karamsar olan ve yol gösterici olmayan bir yazıyı, yolgösterici bir açıklama ile birlikte yayınlamaktır.

Bir dönem önce, *Ekim*'in 48.sayısında yayınlanan bir yazıyla "Kurultay kendi kendini tartışmayı bir yana bırakmalı ve asli görevlerine sarılmalıdır" diye çağrı yapmıştık. İşte tam da kurultay bu kısır döngüyü aşıp ileriye çıkmaya başladığı bir dönemde, büyük ölçüde geride kalmış sorunları yeniden gündeme sürmek, geriye çekici bir rol oynayacaktır.

Ekim'in 52.sayısının başyazı başlığı "olanakları güce dönüştürmek"tir. Kurultay içinde tartışılması gereken budur. Kurultay politik bir girişim, bir imkandır ve bu güce dönüşmelidir. Bu nasıl güce dönüşecek ya da bu çaba içerisinde kurultay nerededir? Buna yanıt verilmelidir. Bu yanıtın içerisinde çalışmayı dağıtıcı, bozucu tutumlar yada sorumluluk veya sorumsuzluklar anlatılırsa işlevli olabilir. İşin bu yönüne değinmeden yeri gelmişken MYO'da görevli yoldaşlara birkaç şey söylemek gerekiyor.

MYO bir örgütün ideolojik-politik-taktik önderliğinin aracıdır. Yayını bu işlevi yerine getirebildiği oranda anlamlıdır. Politikaları merkezi olarak saptamak, bunların kollektif bir çabayla yaşama geçirilmesini sağlamak, politikaların hayata geçirilmesinde gözlemci ve denetimci olmak, yanlışlara parmak basmak ve nasıl aşılacağı konusunda yol göstermek ya da tecrübeyi merkezileştirmek, tüm bunlar MYO'nın görevleridir.

MYO'nmda görevli yoldaşlar, toplam bilgi ve eğilimlerden hareketle, bu çalışmanın bir ağlama duvarınaçevrilmesi çabalarının geriliğini vurgulayıp, kadroları doğru yönlendirmeye çalışacağına -yerel eleştirmenler gibi "dağıldı, çözüldü, fiyasko" sözlerini onaylamak yerine- çalışmayı anlayıp merkez politikalarla taktik bir önderlik gerçekleştirip derleyip toparlayıcı olacağına, yeni bir atılımın yolunu açacağına, moral bozucu yazılar yayınlama ya da yerel eleştirmenlerle aynı çizgide davranma eğilimi içindedir.

Bu durum MYO'nın işlevini yerine getirmemesi gibi bir sonucun yanında, yerel önderliklerin de güç durumlarda bırakılmasına yol açıyor. Çalışmaya hız verilebileceği bir aşamada yeniden umutsuzluk, yeniden karamsarlık yayma. Oysa bunun yerine, pratik politikalar saptamak, taktik-merkezi önderlik görevini yerine getirip, etkin bir pratik-siyasal faaliyetin temellerini yaratmak, "öncü işçilere ve komünistlere büyük görevler düşüyor" demek yerine, bu görev ve sorumlulukların neler olduğu ve nasıl yerine getirilebileceğini göstermek çok daha anlamlı ve işlevlidir. Yönelim böyle olmayınca MYO işlevinden uzaklaşıyor ve bir tür kendini tekrarlıyor, ya da tekrarlamak zorunda kalıyor.

MYO bu çizgiyi terketmelidir ve kendisinden beklenen açıklamaları bundan böyle zamanında yanıtlamalı ya da yanıtı bile birlikte yayınlanmalıdır.

Bu yazdıklarımdan eleştiriler yayınlanmamalı, derginin sayfaları yoldaşlara kapatılmalı gibi bir sonuç

çıkartılmamalıdır. MYO örgüt içi demokrasinin, denetimin kuvvetli bir silahıdır. Eğer böyle şeyler eleştiri ve ajitasyon özgürlüğü, demokrasinin işletilmesi için yapılacaksa doğru ve işlevli yapılsın. Zamanında yapılsın. Dahası yanlış eğilimlere yolaçmaması için uyarıcı ve yolgösterici davranılsın. Yoksa eleştiri ve ajitasyon özgürlüğü de işlevinden uzaklaşır, yozlaşır. Söylemek istediğim budur. Ayrıca ilgili yoldaşların da yazının zamansız yayınlanmasını doğru bulmayacağına inanıyorum.

*

Sözkonusu yazıda ilgili komitenin ve çalışmanın içindeki yoldaşların bazı haklı uyarı ve eleştirileri var. Çalışmanın bir türlü istenen tempoya yükseltilememesi, olanakların yeterince değerlendirilememesi, görev ihmalleri, müdahalede yetersizlikler, sorumsuzluklar vb. yoldaşları bir tahammülsüzlüğe itiyor. Bu devrimci bir duyarlılık ve sorumluluk örneğidir.

Ancak aynı ilgili yoldaşlar haklı eleştirilerinden hareketle yanlış sonuçlara varıyorlar. Yazıyı bütünlüklü okuyan ve dışardan bakan dikkatli bir okura verdiği mesaj şudur: Boş ve anlamsız bir çaba. Gereksiz bir zaman ve emek sarfiyatı.

Olumsuzlukların giderilmesi, imkanların güce dönüştürülmesinin yol ve yöntemlerini tartışmak, olumsuzlukları bu genel durum ve görevlerin içerisinde yerine oturtmak yerine varılan sonuç çok başka oluyor. Olumsuzluklar, yetersizlikler, sorumsuzluklar kısaca kusurlar ağlama duvarına çevriliyor ve kolay hükme varılıyor: "Çözüldü, dağıldı, bitti, o halde tezelden bitirilsin". Daha önce yayınlanan M.Ali Zengin yoldaşın yazısı ile bu yazı aynı bakışın ürünü.

"Bize epey emek ve zaman kaybettiren ve gelinen noktada dağılmaya, çözülmeye yüz tutan İstanbul işçi kurultayı girişimi..." gibi bir cümleyle başlıyor.

Bir kez şunun anlaşılması gerekiyor: Kurultay girişimi işçi hareketine politik müdahalede bulunmanın bir aracı bizim için. Hiçbir zaman tek aracı da olamaz. Bu adımın gerekli olduğunu herkes söylüyor. Belli bir işlevinin olduğunu da. Dahası bu çalışmanın ilerleme potansiyeli taşıdığı da tartışmasız bir gerçek. Peki karamsarlık niye?

Bu yaklaşımın altında, kurultay çalışmasına konumuna uygun düşmeyen misyonlar yükleme anlayışı yatıyor. Kurultaydan parti beklemek ya da tez elden partinin güçlerini tek merkezde birleştirmek, kurultayın işçi sınıfındaki ekonomizmi-sendikalizmi aşmasını sağlamayı beklemek ya da kısa vadede İstanbul'u toz duman etmek gibi.

Kurultay çalışmasının gereksiz bir zaman ve emek sarfiyatı olduğu düşüncesi yanlış ve anlamsız. Eğer bu girişim işçi hareketine politik müdahalede bir araç ve dolayısıyla sınıfın kitlesine yönelik politik bir propaganda ve ajitasyon yapma imkanı demekse, bu uğurda atılan adımların hiçbiri boşa gitmemiştir. Bundan yoldaşlar emin olabilirler. Çünkü "siyasal ajitasyon çalışması hiçbir zaman boşa gitmez. Onun başarısı derhal ve bir darbede çoğunluğu kazanmayı ya da koordine politik bir eyleme razı etmeyi sağlayıp sağlamamamızla ölçülmez!"

İşçi hareketini politikleştirmek sorunu kısa süreli bir çalışma olarak ele alınamaz. Bu bir sınıfın eğitilmesi, politik iktidar perspektifine kavuşturulması, örgütlenerek iktidara hazırlanması sorunudur -ki bu çok yönlü bir çaba ve uzun süreli bir süreç sorunudur. İnançlı bir çaba, yılmayan bir ısrar, kapsamlı ve yöntemli bir faaliyetle başarılabilir. Bir değil, belki de birkaç kurultay girişimi, grevler, genel-grevler, direnişler, barikatlar, zorlu mücadeleler ve tabi ki tüm bunlara politik bir yön verecek, yol gösterici olacak sürekli ve sistemli iradi bir müdahalenin -parti- sorunudur.

Bu aynı süreç öznel bir çok yetersizliğin de yaşanabildiği bir süreçtir. Önemli olan bu öznel yetersizliklerden de öğrenmek, aşmak ve ilerlemektir.

Kimse İstanbul işçi kurultayı girişiminden İstanbul işçilerini sermaye düzenine karşı sokağa dökmesini beklemesin. Bir işçi kurultayının başaracağı şeyler değildir bunlar. Kurultay ancak bu çabaya katkı yapabilir. İşçi hareketine politik bilincin taşınması, sınıfın kendi dışındaki sorunlara yönelmesi, temel toplumsal talepleri de gündemine alması, bugünden yarına başarılacak bir sorun değildir. Kaldı ki öznel girişimin tüm başarılarına rağmen -bunu hazırlayacak nesnel koşullar olgunlaşmadan -yine de işçi sınıfı politik iktidar için ayağa kaldırılamaz. Burada işleyen sınıf hareketinin kendi iç dinamiğidir. Bu iç dinamiğin olgunlaşıp dışına taşmasında öznel girişimlerin belli bir rolü olabilir ancak. Yani kısaca adım adım ilerlenecektir. Her adım bir sonrakini kolaylaştıracak, hedefe yakınlaştıracaktır. Ve işçi sınıfı gerçek kurultaylarını salonlarda değil, Zonguldak madencilerinin Zonguldak halkını da peşine takarak yaptığı gibi, alanlarda yapacaktır. Önemli olan da işçi sınıfının böylesi günlere hazırlanması, Mengen barikatını da aşacak bir öncülüğe ve iktidar hırsına kavuşabilmesidir. Bu hedefe hizmet eden her

girişim ve çaba, atılan her adım anlamlıdır.

Tek yanlı bir bakışla kusurlar, yapılan vurgu yanlış sonuçlara götürür. Neden gereksiz bir zaman ve emek tüketimi olsun ki? Aksine tüm öznel yetersizliklere rağmen bu çalışma İstanbul'daki ilk ciddi politik girişimimizdir. Bizi rahatlatmıştır. Sıkışıp kalmamızı engellemiştir. Yoldaşlardan biri "fabrikaya girmek meclise girmekten daha zor" diyordu. Oysa bu girişimle bu zorluk büyük oranda ortadan kalktı. Bunu bu faaliyetin içindeki yoldaşlar yakınen bilir. Dahası kurultay toplantıları ülkenin, sınıfın politik sorunlarını tartışıyor. Partiyi tartışıyor, sendikal sorunları tartışıyor, tensikatları tartışıyor, Kürt sorununu tartışıyor vb.

Cümlenin tekran bıktırıcı olabilir, ama okuyucunun hoşgörüsüne sığınarak yazıyorum. Tüm yetersizliğine rağmen anlamlı pratik adımlar da atıldı. Hasel grevine müdahale, Bursa mitingine katılım ve bildiri dağıtımı, yaygın olarak deklerasyonun dağıtımı, Kürt sorunuyla ilgili bölgesel bildiriler, Pancar-motor ziyareti, Cam Ambalaj ve Kartal Belediyesi işçilerinin grev ziyaretleri, paneller, gezi düzenlenmesi, bülten çabaları vb. Peki kısaca saydığım bu faaliyetlerin hiç mi anlamı yok? Olmaması daha mı iyi?

Çalışmadaki yetersizlikler ve dönem dönem yaşanan cansızlık yanlış yargılara götürüyor. "Dağılacak bitecek, faturası bize kesilecek". "O halde girişim bir faturaya dönüşmeden tez elden dağıtılsın." Anlayış bu.

İktidar mücadelesi başarılar, kazanımlar üzerine yükselir. Ama bu mücadelede hep başarı, hep kazanım beklemek bir tür siyasal saflıktır. Başarılar ve başarısızlıklar, kazanımlar ve kayıplar bu süreçte yanyana, içiçe yaşanır. Yenilgileri, kayıpları göze almadan, uzun erimli bir mücadelenin karmaşık süreçleri olacağını, bu sürecin bir çok çelişki ve tezatla dolu olacağını, acının, ızdırabın, başarıların ve zaferlerin içiçe bir süreç olarak yaşanacağını, ama inatçı ve ısrarlı bir mücadele olacağının bilinciyle hareket etmek zorundayız. Kısaca ya başarısız olursa duygusu atalete ve kaçışa yolaçar. Farzedelim ki kurultay girişimi sonuçta kurultayı toplayamadı. Bu neden bir fiyasko olarak değerlendirilsin ki. Tersine bu deneyimin ortaya çıkardığı dersler, yeni girişimlerimizde bizlere yol gösterecek, ışık tutacaktır. Kendimizi birilerinin bize fatura kesebileceği endişesiyle atalete ve tutukluğa itemeyiz. Kimin bize ne dediği değil, sınıf mücadelesinde tuttuğumuz yer ve attığımız adımlardır önemli olan. Şurası da bir gerçek ki, nesnel koşulların elverişsizliğinin* yanısıra öznel bakımdan da henüz böyle yetersizliklere sahibiz.

*

Kurultay ve önderlik sorunu

Buraya kadar daha çok eleştirmen yoldaşların görmediği ve dolayısıyla bazı sonuçlardan hareketle vardıkları yanlış sonuçlara değindik. Deyim uygunsa eğrinin doğrusunu da oturtmaya çalıştık. Ancak bu tutumun kendisi asla olumsuzluk ve yetersizlikleri savunma tutumu olarak değerlendirilmemelidir. Yoldaşların önderliğe bazı haklı ve isabetli eleştirileri de var. Ama bunları doğru tanımlamak ve her şeyi yerli yerine oturtmak gerekiyor.

Öncelikle kurultay çalışmasındaki yetersizliklerin politikasızlıktan kaynaklandığı, politik bir yolgöstericiliğin olmamasından ileri geldiğini söylemek doğru değil. Başlangıçta bazı öznel nedenlerle örgütün bu girişime hazırlıksız yakalandığı ve bunun bazı yanlış tutumlara ve yetersizliklere yolaçtığı gerçeği bir yana, kısa sürede duruma müdahale edildi. İlk başta kurultayın hedefini tensikatlara karşı mücadele olarak belirledik. Daha sonra Havaş grevi ve 1 Mayıs'a hazırlık çalışmasıyla bağına işaret ettik vs. Her şey bir yana "işçi kurultayı üzerine" adlı broşür, bir ilk adım olarak anlamlıydı. Ve kurultay çalışması hala bu ilk broşürdeki hedefleri aşabilmiş değil. Daha sonraki süreçte ise MYO'da belirli aralıklarla soruna eğilindi. Dahası kurultay çalışması örgüt içi eğitimin de bir aracı durumundaydı. İlgili organların toplantı konularından biri de kurultaydı. Tüm bunlar dikkate alınırsa bu yöndeki eleştirilerin isabetsiz olduğu görülür. Ayrıca başlangıçta kendiliğinden çalışmanın içinde yeralan yoldaşlar bir yana, "çalışmada yeralan yoldaşların seçimi, koordinesi kendiliğindenci bir tarzda" gerçekleşmedi. Bizim gerçekliğimiz ve bu durumun öne çıkardığı görevlerin doğru ele alınabilmesi için tanımın net ve isabetli yapılabilmesi gerekir. Aksi, kendimizi yanıltmış oluruz.

Sorunumuz ne ilgisizlik ve ne de politikasızlıktır.

(*) Nesnel koşullar deyince kastedilen işçi hareketinin nesnel durumudur. İşçi hareketi ise henüz kendiliğinden sendikal çerçeveyi aşmış durumda değil. Demek oluyor ki, politik bilinç geriliği ve bunun yolaçtığı politik duyarsızlık ve eylemsizlik bugünkü işçi hareketinin temel bir özelliğidir.

Kollektif bir örgüt bilinci henüz bizde bir kültüre ve kimliğe bürünebilmiş değil.

Örgütün politik faaliyette nasıl bir işleve sahip olduğu kadrolarımızca yeterince kavranamamıştır. Kadrolarımız henüz yeterince politik faaliyetin ve mücadelenin öncü dinamiği olabilme kimliğine kavuşabilmiş değildir. Kısaca özetlersek; işçi hareketine politik müdahalenin sorunları ve güncel görevler ile örgütümüzün ve kadroların bu müdahale ve görevler karşısındaki yetersizliğidir. Bizde aksayan budur. Demek ki kadrolarımızı bu arada özellikle işçi hareketine politik müdahalede önemli görevler omuzlayacak işçi kökenli kadroları hızla misyonuna uygun politik kadrolara dönüştürme görevi var önümüzde. Bence yoldaşlar kurultay faaliyetindeki yetersizlikle, önderliğin görev ve yetersizliğini bu açıdan tartışmalıydılar.

Önderliğin ve bu arada mahalli önderliğin en önemli yetersizliklerinden biri ve belki de örgütsel açıdan en önemlisi yeterli bir denetimin yapılamaması, yaptırım gücü ortaya konamamasıdır. Bu ise özellikle bu alanda çalışan yoldaşların yönlendirilmesinde hep eksikli olmayı doğurdu. Dağınıklığa ve beceriksizliğe yolaçtı.

Aslında işin bu yönü yalnızca kurultay çalışmasıyla ilgili değil. Faaliyetin tümünü olumsuz etkileyen boşluklar var. İdeolojik kimliğimize uygun kadro tipi ve bu kadrolardan oluşan örgütsel bir mekanizma henüz yeterince yaratabilmiş değiliz. Bu alanda hem ideolojik, hem de politik ve örgütsel ciddi görevlerimiz var. Yukardan başlayarak gerek çalışma tarzı, gerek örgütlenme biçimi ve istihdam alanında ciddi bir düzenlemeye ihtiyacımız var. Örgüt olarak politik bir hareketin misyonuna uygun düzenlenmeye gitmek zorundayız.

Kısaca kurultay üzerine

* İşçi hareketindeki dalgalanma kurultay çalışmasını da doğrudan etkiliyor. Dikkat edilirse işçi hareketindeki durgunluk kurultay çalışmasında da durgunluk yaratıyor. Özellikle tensikatlara karşı gelişen eylemlilikler kurultayı da canlandırıyor. Bu bir ölçüde doğaldır. Ancak yine de kurultay çalışmasını bilinçli müdahalelerle belli bir istime oturtmak mümkün. Kurultay çalışmasında müdahaleci olabilmek, yönlendirebilmek, hareketlendirebilmek bir önderlik sorunudur. Dağıtıcı değil, ilerletici, bozucu değil yapıcı bir müdahalenin imkanı her zaman vardı, şimdi de var. Ve bu alanda en büyük görev kurultay çalışmasına katılan yoldaşlara düşüyor.

* Kurultay çalışanları genellikle boş ve gereksiz tartışmalarla zaman tüketiyor. "Kurultay olmalı mı, olmamalı mı?" tartışması üç ay sürdü. 6 aydır yayın faaliyeti tartışılıyor. Şimdi de yayın faaliyetinin nasıl olacağı tartışılıyor. Bu gereksiz tartışmalar uzadıkça, kurultay da dışına açılamıyor, yaygınlaşamıyor. Pratik adımlar atmak, kararları pratiğe geçirmek üzere almak ve bunun üzerine titizlikle durmak gerekiyor. Alınan kararları geçersiz kılacak yeni kararlar almak kurultay için büyük bir hatadır. Kendi kendini tartışan, tartışarak zaman tüketen ve bu arada 15 Şubat'ta kurultayı toplama kararını boşa çıkaran oyalayıcı eğilimler tezelden terkedilmelidir. Kurultayın toplanması artık pratik bir sorundur. Kesin tarih yer ve saat belirlenmeli, buna uygun çalışmalara girişilmelidir. Yayın faaliyeti kurultayı erteleme gerekçesi yapılmamalı. Kurultayda alınacak karar ve görevlendirmelerle yayın faaliyeti devam ettirilebilinir.

* Yazılan bir bildiride Kürt ulusu üzerindeki sömürgeci zulme işaret eden ve buna karşı durulması gerektiğini vurgulayan bir cümle üzerine "Kürt" sözcüğü geçmeli mi, geçmemeli mi" diye uzun uzun tartışmak kurultayın ayıbıdır. Devrimci bir sınıfın politize olmuş kesiminin bir bölümü olarak kurultay girişimcileri Kürt sorunu karşısında sorumluluklarını yerine getirmelidir. Kurultay içerisinde ortaya çıkan şoven ve gerici eğilimler ve bu eğilimlere prim verenler mahkum edilmelidir.

* Kurultay faaliyetini dört temel şiar üzerine yükseltmelidir.

1- Devlet terörüne son! Demokratikleşme aldatmacasına ve oyalama manevralarına hayır! Başta söz, basın, toplantı, gösteri ve örgütlenme özgürlüğü için, terör odaklarının dağıtılması, işkencecilerden ve kanlı katillerden hesap sormak için,

2- Kürdistan'da sömürgeci zulme son! Türk ordusu, polisi, vurucu timi derhal Kürdistan'dan defolsun! Koruculuk sistemi dağıtılsın! Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkı için,

3- İşten atılmalara son! Genel işsizlik sigortası, 6 saatlik işgünü ve buna uygun vardiya sisteminin düzenlenmesi için,

4- Bu taleplerin gerçekleştirilmesi ve yeni haklara uzanmanın yolunu açmak için politik bir genel grev, genel direniş için mücadeleye!

Tunç Serdar

"Parti mücadelesini başarmalıyız"

Yoldaşlar, bu yazıyı Ekim'in sorunlarını tartışmak için kaleme aldım. Bizim sorunlarımız yeni olmanın sorunlarıdır. Gelişme sorunlarıdır. Bu sorunlara karşı hoşgörülü olmamızı gerektirmez. Eğer örgütümüz yarını kazanmaya aday ve işçi sınıfına siyasal birliğinin güçlü omurgası olma iddiasındaysa! Hatalarımızı, eksiklerimizi deşifre etmekten korkmayacağız. Sorunlarımızı çürümeye bırakmayacağız. Çözülmeyen, örtbas edilen sorun çürüyen sorundur.

Ekim'in şu andaki önemli sorunu kaynaşmış örgütlü bir yapı yaratmaktır. Bunu bilip, kavgamızı buna göre şekillendirelim. Ya çevreler ve gruplardan merkezi örgütlenmeye geçiş yaparız, ya yıkılır gideriz. Hakkımız yoktur. Sözkonusu dava sınıfın davasıdır, enternasyonalizm davasıdır. Örgütümüz proletaryanın umut kaynağı olduğu, güçlü bir ideolojik çekim oluşturduğu böylesine bir dönemde kişilerin eğilimlerine bakılınadan karar verebilmelidir.

Hareketimiz kolları eski olsa da bütün olarak yenidir. Sorunlarıyla, çelişkileriyle sağlıklı olarak ortaya çıkıyor. Bir başlangıç hiçbir şeyi hazır bulmaz. Sorunlarımız yoğundur, her şey yeniden kurulacak ve kimseden beklemeden göbeğimizi kendi ellerimizle kesecek, bağımsız sınıf hattında yerimizi alacağız.

Örgütün tümünde gündemli çalışma tarzını egemen kılmalıyız. Bu eksik yanlarımızdan biridir. Günübirlik değerlendirmeler, ayak üzeri görevlendirmeler zarar verir. Kadrolar uzun perspektifli eylem planına kazanılmalı, kadro eğitimi, politik durum değerlendirmeleri, yayın organını merkez alan ideolojik çalışma kadrolara yön vermelidir. Gündemli görüşme ve faaliyet önemlidir, ama ondan önemlisi gündemleri uygulamaktır. Alınan kararların kağıt üzerinde kalmamasını sağlamak.

Yoldaşlar, organlar var kararlar yoksa, kararlar var uygulama yoksa, kadrolar var örgütlü değil, örgüt var eylemli ve düzenli değil, komitelerin örgütle bağlantısı bir düzen arzetmiyorsa; güçlü bir merkez yoktur, siyasal disiplin yoktur. Bunlar tabandaki kadroların çözeceği sorunlar değildir. Merkezi planda çözülmek zorundadır. Merkezi organizasyondan yoksun örgüt, örgüt değildir. Merkezi organizasyonu zayıf "örgüt" ise, asla kararlı mücadeleye geçemez. Böyle bir durumda kadrolar kendini yeterince donanımlı ve güçlü hissedemezler. O nedenle bir an önce sorunları çözmek zorundayız. Hiç kimse yeri ve konumu ne olursa olsun kendisini hareketin üzerinde görmemeli, keyfi yönetim anlayışını bir stil olarak dayatmamalı (kadroyu örgütlü yapan randevudur). Olağanüstü koşullar dışında kopukluk olamaz. Leninist örgüt yukardan aşağıya oluşur. Kadronun eksiklikleri örgütün eksiklikleridir. Burada müsamaha göstermeyiz. Burada yaptırım gerekli, müdahale gerekli. Yaptırım açık olmalı, kadrolarla tartışılmalı ve uygulanmalı. Burada gücenmenin, sorunu kişilik sorunu haline getirmenin anlamı yoktur.

Yaptırımsızlık, istihdam yokluğu, örgütsüzlük kadroların mücadele isteğini söndürür. Oysa kadroları mücadeleye isteklendirmek gerekli. Bu işin özüdür. Bu olağanüstü bir çabaya denk düşer. Bunun için günübirlik yorumların ötesinde, sağlam bir görüş açısı ve iyi düşünülmüş projeler gerekir. Hiçbir kadro berrak olmayan projelere bütün gücüyle omuz vermez. Hele iki yükselme, iki yenilgi yaşamış ülkede yetişen kadrolar!

Yoldaşlar yeni bir örgütüz. Kadrolarımızı eski alışkanlıklarından arındırarak yeniden kazanacağız. Eski kadroları da yenilerle tekrar kazanacağız. Tüm kadrolarımıza düzenle bağlarını kesip, devrim ve sosyalizm amacında bütünleştireceğiz. Ne tek başına ideoloji, ne tek başına kadro, ne tek başına örgüt. Doğru ideoloji + profesyonel kadro + merkezi örgüt = devrim ve sosyalizm.

Sonuç olarak sorunumuz kişiler sorunundan çok eğilimler sorunudur. Kişiler gider, eğilimler kalırsa sonuç değişmez. Doğru olan eğilimlerin dışlanması kişilerin kazanılmasıdır. Yanlış eğilimlere savaş açmalıyız ve kadroların kendi kendini eğitimi yerine kollektif eğitimi, kollektif çalışmayı temel almalıyız. Biz kadroları ve tek tek yoldaşları saflarımızda birleştirir ve gücümüzün tek bir zerresini bile dışlamazken, örgütlenmemize köstek olan gereksiz eğilimleri hiç ellerimiz titremeden kaldırıp atacağız. Her yoldaş da örgütün bunu yapması gerektiğini, örgüt bunu yapmazsa gerçek bir örgüt durumuna gelemeyeceğini kavramalıdır. Örgüt kendi içinde iktidarı almalıdır. Bu iç iktidar onun yarınki sosyalizmi kurma eyleminin de etkili bir deney alanıdır. Örgüt bu iktidarı paylaştırmaz, onu parselleyemez de. İktidar bir bütündür, organlar aracılığıyla aktarılır, organlar aracılığıyla uygulanır.

İç sorunlarımızı bir an önce çözmeli, tek tek komünistlerle, çevrelerle ve öncü işçi kuşağıyla bütünleşme süreci hızlandırılmalı, işçi sınıfı partisini yaratma mücadelesini başarmalıyız.

K.Diken

Politik faaliyetlerimizden...

Ocak ayı içinde, EKİM imzalı bir merkezi, bir de İzmir örgütümüzün olmak üzere iki bildiri dağıtıldı. Bu iki bildiriden parçalar yayınlıyoruz.

"Burjuvazinin Türk ve Kürt halkını düşmanlaştırma politikasına karşı çıkalım!" başlıklı bildiride, burjuvazinin Kürtlere yönelik ikiyüzlü ve şoven kampanyası teşhir edildikten sonra şu çağrı yapılıyor:

İşçiler, emekçiler...

Devlet ve parti başkanlarının tümü de ikiyüzlü ve sahtekardır. Döktükleri gözyaşları da sahte gözyaşlarıdır. Üzüntü ve taziyet bildiren sözlerinin hiçbir içtenliği yoktur. Onlar ölenlerin cesetlerini istismar edip kendi bencil çıkarları için kullanacak denli alçak birer ölüm taciridirler. Burjuvaziye ve ikiyüzlü parti liderlerine inanmayınız.

İşçiler, emekçiler...

Burjuvazinin Kürt sorununu süngü ve dipçikle çözme siyaseti iflas etti. Abdülhamit'in Hamidiye Alayları örneği köy koruculuğu uygulaması ile Kürdü Kürde kırdırma siyaseti de sökmedi.

Yıllardır kardeşçe bir arada yaşayan, karşılıklı önyargılara rağmen kesinlikle birbirine düşmanca kin beslemeyen iki halkı, Türk ve Kürt halkını birbirine kırdırtmak; burjuvazinin şimdiki hedefi haline geliyor. "Vatan elden gidiyor...", "Millet bölünüyor", "Gözbebeğimiz askerlerimiz... evlatlarımız öldürülüyor", "Yeter artık!" çığlıkları ile siz işçi ve emekçileri galeyana getirme çabaları böylesi bir çatışmaya hazırlamak amaçlıdır. Aşağılık burjuvazi kendi çözümsüzlüğünün faturasını siz işçi ve emekçilere ödettirmek suçlarına sizleri de ortak etmeye çalışıyor.

Çarlığın Karayüz çetelerinin Rusya'da, Hitler faşistinin Almanya'da Yahudi halkına yaptığının aynını burjuvazi Türkiye'de Kürt halkına yapmak istiyor.

Bu oyuna gelinmemelidir. Türk işçi ve emekçileri bu caniyane politikanın aleti olmayı şiddetle reddetmeli, utancını burjuvazi ile paylaşmamalıdır. Burjuvazinin Kürt halkını biçme siyasetinin karşısına "Özgürlük, kardeşlik, gönüllü birlik" parolası ile çıkmalıdır.

Devletin ekonomik ve politik saldırılarına, toplu tensikatlara karşı genel grev çağrısının yapıldığı İzmir örgütümüzün bildirisinde ise şunlar belirtiliyor:

İşçiler, Memurlar, Gençler!

Kapitalist dünyanın hiçbir ülkesinde sermayedarlar, onların hükümetleri emekçilerden bu denli hoşgörü görmemişlerdir. Hiçbir halk emeğe ve emekçilere düşmanlıkta bu denli ileri gitmiş bir diktatörlüğe bu denli uzun süre katlanmamıştır. Bu yalnızca bize özgüdür. Bu durumun sorumlusu sermayedarlar değil, bizleriz. Değiştirmek bize düşüyor. Bütün dönemlerin yasaları ve bir bütün insanlık tarihi, emekçilerin sömürücülere karşı sürdürdüğü mücadelelerle yapılmıştır. Mücadele alanlarında yapılmış bu tarihi yasaları devrimci özünden arındırıp kendine mal ederek yazmak ise egemenlere düşmüştür. Sömürücülerin yazdıklarına değil, emeğin ve emekçilerin tarihine bakınız, ondan öğreniniz. O sizin de tarihinizdir. Onun kapağında **"hak verilmez, alınır!"** diye yazılıdır. Bu söz sizedir ve ezenle ezilenin, sömürenle sömürülenin olduğu bütün zamanların değişmeyen ana yasasıdır.

İşbaşındaki umut tacirleri düzenin en has adamı ve kıyıcıbaşıdırlar. Demokrasi geldi gelecek teraneleri düzene karşı içten içe mayalanan öfkeyi yatıştırmak içindir. Tehdit, demagoji ve palavralarla yüreğinizi karartmak, aklınızı çelmek ve mücadeleyi dizginlemek istiyorlar. Onlara değil, kendi kollarınıza, işçi sınıfına ve onun örgütlü savaşçı önderliğine güveniniz.

İşkenceci cellatlar yine tezgahın başındadır.

Örgütlenme ve düşünce özgürlüğüne vurulmuş zincirlerin şakırtısı sürüyor.

Karanlık güçlerin cinayetlerine kurban gidenlerin listesi habire kabarıyor.

Kürtlerin eşitlik ve özgürlük istemine karşı sürdürülen kirli savaş, artan şiddetiyle devam ediyor.

Avrupa'da işçi eylemleri

'90'lı yıllar Avrupa'da toplumun çeşitli kesimlerinde bir eylemlilik yükselişine sahne oluyor. Önümüzdeki dönemde bu tür eylemlerin daha da boyutlanıp, giderek çeşitli radikal biçimler alabileceğinin ilk sinyalleri daha bu ilk eylemlerde görülmeye başlandı. Zira bugün cereyan eden eylemlerin tümü bu yönde bir eğilim taşıyor.

Batı Avrupa emperyalist rekabetin en yoğun biçimde yaşandığı bir bölgedir. Avrupa iç pazarında rekabet gücü elde edebilmek kaygısı, tek tek ulusal ekonomilerdeki rekabeti de şimdiden hızlandırdı. Rekabet küçük işletmelerin dev tekeller tarafından yutulmasını yoğunlaştırırken, aynı zamanda rekabet gücü zayıf bazı sektörlerin tümüyle tasfiyesi de gündeme gelmektedir. İç pazarda rekabet edebilme ve kendini iç pazarın mekanizma ve mantığına uyarlama her kapitalist işletmenin kaygısıdır.

"Bütünleşme" ve "stratejik birlik" sermayenin gündemde tuttuğu en önemli olgulardır. Rekabet gücü kalmayan işletmeler birleşmekte, kaynaşmakta, tek dev tekel olarak rekabet gücünü artırmaktadır. Örneğin rekabet gücünü yitiren Almanya kömür üretiminin tamamen tasfiyesi gündemdedir. Diğer yandan geleneksel büyük tekel Hoesch'in Krupp tarafından alınması bu dönüşümün boyutunun göstergesidir. "Stratejik birlik" bazı tekellerin Avrupa iç pazarında paylarını artırmak için gündeme getirdikleri geçici anlaşmalardır.

Örneğin Japon elektronik sanayiine karşı direnç gösteremeyen diğer tekeller ortak anlaşmalara girmektedirler. Son ilginç "stratejik birlik" Fransa'da yaşandı. Fransa emperyalizminin sermaye politikasının yönünü çizen Edith Cresson, Fransızların elektronik sanayiini korumak için IBM ve Bull arasında ortaklığı gündeme getirdi. IBM, Bull ortak payı ile Avrupa iç pazarına girerken, Bull da IBM sayesinde dünya çapında operasyon olanaklarını elde etmiş oluyor.

Diğer yandan tekel şeflerinin direnişlerine rağmen Cresson enerji sanayiini birleştirmeyi başardı. Bazı firmaların bu birleşmeleri ancak gazetelerden öğrenebildiklerini belirtmeleri, emperyalist dünyadaki rekabet düzeyini sergiliyor.

Sermayenin içinde bulunduğu bu yeni koşullar, işçi sınıfının ve diğer emekçi tabakaların iktisadi-sosyal haklarına bir saldırıyı da gündeme getiriyor.

Bir takım işletme, hatta sektörlerin tasfiye edilmesi, her şeyden önce işsizlik sorununun işçi sınıfının gündemine yeniden ve yoğun biçimde girmesine neden oluyor. Tasfiye edilen ve nispeten emek-yoğun üretim yapan işletme ve sektörlerin yerine, istihdam düzeyini muhafaza edecek türde ve oranda yatırım yapılmadığı için, kapitalist dünyada işsizlik süreklilik ve kronikleşmiş bir karakter kazanıyor.

Bu gerçek Avrupa işçi sınıfı saflarında genel bir hoşnutsuzluğa ve reaksiyona yolaçıyor. Buna bağlı olarak, kapitalizmin artan rekabet güdüsü, ücret ve sosyal hakların kısıtlanarak "maliyetlerin" düşürülmesi yönünde bir eğilimi besliyor. Avrupa'nın gelişkin kapitalist ülkeleri belirgin bir hızla "sosyal-refah devleti" görüntüsünden uzaklaşıyorlar. Sağlık hizmetleri, emeklilik hakları kısıtlanıyor, vergiler artırılıyor, reel ücretler düşürülüyor vb. Bu ise kuşkusuz artan işsizlik ile birlikte işçi sınıfı hareketini besleyen ve yaygınlaştıran önemli bir öğe haline geliyor. Avrupa'da şimdilik bir silkiniş yaşayan işçi hareketleri, hızlı bir gelişme eğilimi taşıdığını bir kaç aydır gerçekleşen eylemlerin yoğunluğu ve mahiyetiyle ortaya koyuyor.

'91 Eylül-Ekim aylarında Hollanda'da kabaran işçi eylemleri hükümeti mahkeme aracılığıyla grevi yasaklamaya zorladı. İşçiler ilk defa grevin yasak olduğunu yaşadı ve öğrendi. Finlandiya'da Ekim ayında greve giden 40 bin işçi son 35 yılın en büyük kitlesel eylemini gerçekleştirirken, hükümetin işten çıkarma kararını geri almasını sağladılar. Birleşmiş bir Avrupa pazarının "periferisi" olacak olan İtalya, genel bir bunalım içindedir. İtalya'da sosyal hakların (sağlık hizmetleri vs.) kısıtlanmasına karşı Ekim ayında gerçekleştirilen 4 saatlik genel grev yaşamı felç ederken hükümetin emeklilik yaşını 65'e çıkarma kararını kaldırmasını sağladı. İşçi eylemleri Yunanistan, Portekiz ve Belçika'da aylarca toplumun gündemini oluşturdu.

En önemli ve ilginç eylemler de Fransa'da yaşandı. '91 sonunda bir çok kapitalist işletmenin işçi çıkışlarını gündeme getireceklerini belirtmeleri, işçi çevrelerinde değişik tepkilere yolaçtı. Renault'un önümüzdeki üç yıl içinde 40 bin kişiye çıkış verileceğini belirtmesi üzerine geleneksel olarak "uyuyan" sendikalar eyleme geçtiler. Bu eylemlere umulandan daha geniş bir katılım olurken, bugüne kadar eylemlere katılmayan "suskun kesimlerin " eylemlilik sürecinde aktif olarak yer aldığı görüldü.

En önemli eylemi Cleon'daki Renault işçileri yaptı. 21 gün süren grev ile bu işçiler Renault'un Batı Avrupa'daki üretimini durdurdu. 21 gün süren bu grev toplumun ve diğer işletme çalışanlarının desteğini de aldı. Grevin ilginç bir yanı, 21 gün boyunca işçilerin her gün toplantı düzenleyip, grevi değerlendirmeleri ve eylemin yönünü tartışmalarıydı. Örgütlü ve sistemli çalışma bu grevin diğer işletmelere sıçramasını da beraber getirdi. Aynı dönemde Alsthom demiryolu işçileri işletmeyi işgal ettiler. İşletme müdürünü odaya kapattılar. Olayı yaşayanlar, "canlı bir tiyatro"dan sözediyorlar. Müdürü ancak polis görevlileri kurtarabildi. Alsthom işçileri başka eylem biçimlerini de gündeme getirdiler. Çerne'deki fabrikalara gizlice girerek, işçileri eylemleri hakkında bilgilendirip, desteğe çağırdılar. Hazırladıkları bildirileri elden ele dolaştırdılar. Bütün bu eylemler sağlık çalışanlarının geniş boyutlu eylemleri ile yeni bir muhteva kazanıyordu. Gelişen işçi hareketliliği sosyalist hükümetin bunalıma düşmesinde ve başkanın popüleritesini yitirmesinde önemli bir dönemin başlangıcı sayıldı.

Son yıllarda en büyük işçi eylemleri ise Almanya'da yaşanmaktadır. Bu ülkede, '60'lı yıllardan bu yana en büyük kitlesel eylemler yaşanıyor. 1987 Ren havzası işçi eylemleri ile başlayan eylemler zinciri değişik aralıklarla bugüne kadar sürmektedir. Geçen yılın sonunda Dortmund yöresindeki işçi eylemlerine 200 bin kişi katıldı. Ekim ayı sonlarında hükümetin kömür politikası kitlesel eylemlerle protesto edilirken, 44 işçi 1000 metre derinlikteki ocaklardan çıkmayarak, taleplerini kabul ettirene kadar eylemlerine devam ettiler.

Aynı eylemlilik daha sonra çelik sanayiinde devam etti. Çelik sanayiinde toplusözleşme görüşmeleri başlamadan önce bütün burjuva partileri ve sermaye çevreleri sendikanın talep ettiği ücret artış oranlarına karşı geniş çaplı bir saldırıya geçtiler. Ekonomi bakanı Möllermann memur ücretlerinin artışının yüzde beşin altında tutulması için bir yasa çıkarılmasını gündeme getirdi. Diğer taraftan işçileri toplumun diğer kesimlerinden de soyutlamak için bütün tekelci medya harekete geçirildi. Ücret artışı talepleri düzen güçleri tarafından "utanmıyorlar" ya da "ücretlerin en yüksek olduğu yer Almanya", "işletmeler ücret yüksekliğinden dolayı diğer ülkelere kaçıyor", "yatırımlar için Almanya çekiciliğini yitiriyor" vb. argümanlarla ve cepheden yürütülen bir saldırı kampanyasıyla karşılandı.

Tekeller her yönteme başvurarak işçilere "ders vermek" istiyordu. Grev oylamasında 135 bin çelik sanayi işçisinin yüzde 88'i "greve evet" diyerek tekellerin gözdağına cevap verdi. Banka çalışanları, posta işçileri, çöpçüler, duvarcılar, metal işçileri şimdiye kadar grev, işi yavaşlatma, gösteri vb. şekilde eylemlerini sürdürüyorlar. İşçiler, sendikaları grevi satmamaları konusunda (eski tecrübeleri de hatırlayarak) çeşitli biçimlerde uyarıyorlardı. Zira sorun her şeyden önce emek ile sermaye arasında bir güç denemesi olarak gündeme geldi. Grevin başlama tarihinin belirleneceği toplantıdan önce ve kamuoyundan gizli olarak tekel temsilcileri ile biraraya gelen sendika yöneticileri grevi fiili olarak sattılar. Kendileri de fabrikaların denetleme kurullarında, yönetimlerinde görev alan sendika yöneticilerinden başka bir şey beklenemezdi.

Bundan sonra bir hak elde etmek için sert mücadele zorunlu olacaktır. Sendikalar gelenekleşen yüzde 10 talep edip, yüzde 3'te anlaşma politikalarını, gelecek yıllarda kolayca gündeme getiremeyeceklerdir.

Bu bağlamda sınıf mücadelesinin, Avrupa'da aldığı yeni biçimler ve bu yönde gelişmeleri izlemek ve anlamak önemli bir görevdir. Zira sermayenin Avrupa iç pazarı rekabetine yönelik ihtiyaçları ve hazırlıkları işçi sınıfının kazanımlarını budamayı gerektiriyor. Kapitalist ekonominin bunalımını emekçilerin sırtına yıkmak, iç pazarda rekabet olanaklarını kitlelerin sırtında sürdürmek genel bir politika haline gelmiştir. Bu gelişmeler işçi kitlelerinde mücadele eğilimini artırmakta, Avrupa'da sınıf mücadelesinin daha da yükseleceğini işaretlemektedir. İşçi eylemleri toplumun desteğini görmektedir. Görülüyor ki, kapitalist üretim sürecindeki her önemli değişiklik ve ortaya çıkan her yeni çelişki, işçi sınıfını dolaysız olarak etkiliyor ve onun eylem isteğini uyarıyor. Tek başına bu gerçek bile "Avrupa ölmüştür" ya da "elveda proletarya" diyen sesleri etkisiz kılıyor. Önemli bir olgu daha var; işçilerin enternasyonalist dayanışmaları gittikçe daha zorunlu hale gelmektedir. Bölgesel, sektörel farklılıkları aşarak, Avrupa tekellerine karşı mücadelede başarılı olmak bu dayanışmayı canalıcı kılıyor. Zira Alman işçilerinin kaybı, Portekiz işçilerini nesnel olarak kötü konuma getirecektir. Avrupa işçilerinin tekellere karşı ortak eylemleri önemli bir deney olacaktır.

Remzi Genç

Yeni yönelişler ve görevler

Son günlerde Türk burjuvazisi kamuoyunun dikkatini dış ilişkilere çekti. Özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılması sonucu ortaya çıkan bağımsız devletlerle yoğun bir diplomasi trafiği yaşandı. İlişkilerin ağırlık noktasını ise Türki cumhuriyetler oluşturuyordu. Ülkede politika üreten tüm kurumlar (TV, Basın TÜSİAD, TSO, Mülkiyeliler Birliği, Türk Ocakları vb.) peşpeşe konferanslar vererek, yoğun bir çabanın içerisine girdiler. Kamuoyu burjuva devletin sistemli propagandasıyla yayılınacı emeller doğrultusunda hazırlanmaya çalışıldı. Özellikle 12 Eylül 1980 sonrası toplumun geçirdiği yozlaşma ve çürümenin (köşe dönmecilik, vurgunculuk vs.) varlığı koşullarında bu propagandanın etkili olmadığını iddia etmek doğru olmaz. Ülkenin ekonomik bunalımının izlerini en derinden yaşayan emekçiler için ise durum farklı olmuştur. 20 Ekim seçimlerinden çıkan DYP-SHP koalisyonunun yaptığı ilk iş bunalımın faturasını tekrar emekçilere çıkarmak olunca, bu kesim tarafından dış politika ilgi odağı olma konumunu kaybetmiştir.

Her örgüt kendi penceresinden işçi sınıfına ve emekçi halkımıza kapitalizmin kendilerine verebilecek hiçbir şeyi olmadığını, hatta çok şey alacağını, sömürüyü ve baskıyı anlatıp ayağa kalkma, açıkçası direniş çağrısı yapıyor. Anlatılanlar ve çağrılar eleştirilemez. Ancak sormak gerekir, işçi sınıfı ve emekçi halklar çağrılara uyup, ayağa kalksa bir bütün olarak bu hareketler sınıfı yönetebilecek perspektife ve güce sahipler midir? Yanıtımız hayır olacaktır. Böyle bir güce sahip olunsa, az da olsa devrimci propagandadan etkilenmiş İzmir Büyükşehir belediye işçilerinin başlattığı yürüyüş örgütlerin çabalarıyla ülke genelinde geniş katılımlı dayanışma eylemlerine dönüştürülebilirdi. Fazla uzağa gitmeye gerek yok. Aynı şey Zonguldak direnişi esnasında da gerçekleştirilebilirdi. Gerçekler bize gösteriyor ki, tabanda gelişen toplumsal muhalefeti düzenin yıkılmasına taşıyacak motor güç hazır değildir. Süren kısır tartışmalar gösteriyor ki, hazırlık evresi epey uzun sürecektir.

Burjuva çevrelerinde yaygın anlayış, ekonomik bunalımın aşılması için Türki cumhuriyetler ile ilişkilerin geliştirilmesi yönünde. Bunun altyapısı da hazırlandı. Açık pazar olan ve ucuz işgücüne sahip bu ülkeler sadece Türk burjuvazinin değil, emperyalist ülkelerin de ilgi odağı konumunda. Türk burjuvazisi kurtlar sofrasında ne kadar pay kapabilecektir. Bu nokta henüz karanlık. Ancak her durumda bizler için önemli olan bunalımın alanının genişlemesidir. Bu ilişkiler her şeyden önce halklar arasında karşılıklı etkileşimi sağlayacaktır. Böylece 70 yıllık sosyalist birikime sahip emekçilerin deneyimleri karşılıklı harmanlanarak, ortak mücadele ortamı doğacaktır. Türkiyeli komünistler geç kalmadan kendi konumlarını belirlemek, sorunlarını çözmek ve politikalarını üretmek zorundadırlar. Bu noktada hareketimizin bu çabaya önderlik etmesinin yanısıra, ek görevleri yerine getirmesi gerekmektedir. Birinci elden bu ülkelerin komünistleriyle ilişkiye girilebilir. Böylece hem bu ülkelerdeki değişimler marksist-leninist bakış açısıyla irdelenerek kadrolar ve işçi sınıfı bilgilendirilebilir. Gelişmeleri burjuva basından takip eder konumumuzdan sıyrılmak zorundayız. Burjuva basında çıkan yazıların çoğu kez birbirleriyle çelişinesi bulanıklık yaratmaktadır. Bulanıklığın giderilmesi ancak komünistlerin görevidir. Komünistlerin dünyaya yukarıdan bakıp, olayları yorumlamaları, yetmiyor. Yorumladıklarını yaşamın içinden değiştirmeleri de gerekiyor. Eğer uygulamaya geçilmiyorsa, sorunu salt anlamak ve yorumlamak gelişmeleri seyretmek demektir. Komünistler seyirci değildir, olmamalıdır.

Ocak 1992
Ö.Hacı

Ekim'den okurlara

53.sayımızı, hem güncel, hem de geçen sayıda devam eden yazılarımızın çokluğu nedeniyle 24 yerine 32 sayfa olarak çıkarmak zorunda kaldık. Gelecek sayılarında *Ekim*, her zamanki gibi 24 sayfa olarak çıkacaktır.

Emperyalizm "dünya güvenliği" peşinde

Ocak ayının son haftasında emperyalist dünya açısından önemli iki toplantı gerçekleşti. İki toplantı da aynı zamanda yapıldı. Birincisi Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı (AGİK), ikincisi ise Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu toplantısı.

İki toplantı da "yeni dünya düzeni"nin ilan edilişinden ve "Körfez savaşından" bir yıl sonra yapılıyor. 1945'ten bu yana ilk kez yüksek düzeyde devlet ve hükümet görevlilerinin katıldığı BM güvenlik kurulunun bu toplantısı, emperyalist dünyanın içinde bulunduğu çelişki ve çatışmaları, ilerideki muhtemel gelişmeleri değerlendirme ve ortak kararlar alma bakımından anlamlı bir toplantı oldu.

Körfez savaşından sonra gündeme gelen "yeni dünya düzeni", "kollektif savunma", "dünya cemaatinin çıkarları", "barış" vs. gibi argümanlar her şeyden önce emperyalist rekabet tarafından boşa çıkarılmıştır. ABD önderliğinde biçimlendirilmesi gereken "bu düzen", ABD açısından kayıplara yolaçmıştır.

ABD 1970'li yıllardan itibaren adım adım Batı Avrupa ve Japonya karşısında hegomonyasını yitirmiştir. ABD pazarı Japon ve Batı Avrupa malları tarafından işgal edilmiştir. Resmi ve özel borçlanma genel bunalımın göstergeleri olmaya devam ediyor. Gelirler önemli ölçüde endüstriyel üretkenlik temelinde değil, spekülasyon, borsa oyunları, işletme, alıp-satma vs. temelde elde ediliyor. Daniel Burstein (ABD ekonomi muhabiri) ABD açısından bu dönüşümü Euroquake, Avrupa depremi olarak nitelendirmiştir. Tezini şöyle formüle ediyor: " İnsan kaybına fazla yolaçmayan bir savaştı, ama önemli ekonomik ve politik etkisi oldu... Böyle karmaşık dünyada yeni barış koşulları yaratmak için bir yüz yıla daha ihtiyaç olacaktır."

Şöyle sonuç çıkarıyor: "3.dünya savaşını kazananlar Japonya ve Almanya'dır, yani 2.dünya savaşını kaybeden güçler. Ve bugün yenilgiye uğrayanlar ikinci dünya savaşını kazanan blok liderleri ABD ve Sovyetler Birliği oldu." (Deppe, 1991, s.101) "Zira Japonlar, ABD endüstrisinin yarattığı değerlerin yarısından fazlasına el koymak için atom bombası atmaya gerek duymadılar. Yen'in artan gücü ve Doların sürekli değer kaybının aynı işlevi görüyor."

İki toplantı da bu rekabet ve çelişkilerin gerçekliği üzerinde oldu.

BM Güvenlik Kurulu toplantısı sadece bir güç denemesi ve güç gösterisine dönüştü. Daha önce planlanan hiçbir karar alınamadı. Atom silahlarının denetlenmesi yönündeki öneri Hindistan ve Çin'in karşı çıkması sonucu geri alındı. Hiçbirkonuda anlaşma sağlanamadı. Sadece genel, ortak bir açıklama yapıldı. Çatışmaları önceden engelleyecek bir önlemler paketi hazırlamakla, yeni başkan Butrus Ghali görevlendirildi.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Toplantısının yapıldığı aynı günlerde Prag'da AGİK toplantısı da yapılmaktaydı. Eski Sovyet cumhuriyetlerini de üye kabul eden AGİK'in üye sayısı 48'e çıktı. Alman emperyalizminin kendi yeni gücüne uygun olarak yeni bir siyasal anlam vermeye çalıştığı AGİK, BM'ye "alternatif" olarak öne çıkarıldı. Alman Dışişleri Bakanı Genscher AGİK'in BM gibi bir bunalıma müdahale mekanizması kurması ve çeşitli bunalım bölgelerinde barış gücü askeri bulundurması önerisinde bulundu. Bu öneriler ABD'nin şiddetli tepkilerine yolaçtı. Ama ne yazar, Yugoslav-ya savaşında Almanya tek başına hareket edebileceğini göstermişti. AGİK içinde BM Güvenlik Kuruluna benzeyen bir komisyonun oluşturulmasını isteyen Almanya, Yugoslav savaşında Avrupa politikasının hantallığını da kanıt göstererek, bu organın ABD'nin itirazlarına rağmen zorunlu olduğunu vurguladı. Zira bu yeni politika Almanya Doğu Almanya'yı kolonileştirdikten sonra gündeme getirildi. Almanya'nın Doğu Avrupa, Balkanlara egemenlik kurma planları olduğu biliniyor. Almanya'nın tarihten bu yana her dönemde bir "Doğu politikası" olmuştur.

Saldırgan Alman emperyalizmi bu geleneksel politikasını gerçekleştirmek için bütün ekonomik ve politik gücünü kullanıyor. AGİK toplantısında ekonomik ve politik olarak zor durumda olan ülkelerin tek destekleyicisi olarak gözüktü. Sovyetcumhuriyetlerinin AGİK'e üye edilmesinin altında iki amaç yatıyordu. Birincisi, Almanya'nın (AT dahil) hegomonyasını pekiştirmek, ikincisi ise 30 bin nükleer silahın barındığı bu bölgeyi belli normlara bağlamak, denetim altında tutmaktı. AGİK, "çelişki ve çatışmalara anında müdahale etmek, çatışmaları başlamadan

önce önlemek, barışı korumak, azınlık ve insan haklarını, demokrasiyi korumak ve bunları güvence altına alacak kurum ve organların yaratılması" kararlarından başka bir olguyu gündeme getiremedi. İlginç olan, toplantılardan sonraki gelişmelerdi. BM Güvenlik Kurulu toplantısından sonra Çar Boris Yeltsin, Bush'un "misafiri" olurken, Ukrayna Devlet Başkanı da Almanya'yı ziyaret etti. Bu iki cumhuriyet, doğal zenginliğe sahip, ekonomik olarak gelişmeye açık ve Atom silahlarını denetleyen iki ülkedir. Almanya ve ABD arasında bir diplomatik rekabete dönüşen bu ziyaretler, bazı gerçekleri su yüzüne çıkartıyor.

Ukrayna eski Sovyetler Birliği toprakları üzerinde yaşayan Almanlara bir yerleşim bölgesi sunacağını açıkladıktan sonra, Almanya'nın cumhuriyetlerin göbeğine yerleşme olanakları doğdu. Hemen ardından Alman savunma bakanlığı Alman ordularının dünya çapında operasyona girecek, Almanya'nın çıkarlarını "dış düşman"a karşı savunacak, bölgesel çelişkilere müdahale edecek yeni bir militer konsepti parlamentoya sundu. Bu Almanya'nın 2.Dünya Savaşından sonra gündeme getirdiği yeni askeri strateji oluyor. Zira Körfez savaşı esnasında gündeme getirilmişti, ama kitlesel tepkilerin sonucu bu öneri geri alınmıştı. Böylece bu strateji ile Almanya'nın her an Ukrayna'daki çıkarlarını korumak için asker göndermesinin önünde hukuksal hiçbir engel kalmamış olacaktır.

Alman emperyalizmi sadece ekonomik hegemonyasını genişletilip, pekiştirmeyecek, askeri aktivitesiyle de dünya pazarında hegemonya savaşına müdahale etmek isteyecektir. Hitler'in kulağı çınlasın. Dördüncü Reich taarruza geçmiştir. Tek başına bu gerçek dahi, önümüzdeki dönemde emperyalist güçler arasındaki rekabet, çelişki ve çatışmalar konusunda bir fikir vermektedir. Bütün bunlardan ise tek sonuç çıkıyor: Emperyalizm yokedilmeden dünya güvenliğinden sözedilemez.

Remzi Genç

Yurtiçi Kargo işçilerine...

(Başta rafı s.3'te)

atılan arkadaşlarının geri alınmasını istemiş ve bu amaçla çalışmayarak işyeri önünde toplanmışlardır. İşverenin tutumu değişmemiş, yeni işçilerle (çalışmayı) sürdürmeyi deneyerek, işçilere geri adım attırmayı planlamıştır. İşçiler işyerlerinde direnişe geçerek buna karşılık vermiştir.

Sektörün dağınık yapısı ve mücadele deneyimindeki zayıflığın etkisiyle işçilerin bir bölümü direnişte sürekli yer almamaktadır. Bazı işçiler ise çoktan yeni iş aramaya başlamışlardır. En fazla işçinin bulunduğu ve öncü işçilerin etkinliğinin fazla olduğu Topkapı ve Levent şubelerinde işçiler direnişi işyeri işgaline dönüştürmüş ve tüm çalışma girişimlerine izin vermemişlerdir.

Tüm bunların yanısıra direnişteki işçilere çevik kuvvet kordonu altında her türlü baskı ve gözdağı verilmekte, tek tek veya birlikte gözaltına alınarak işçiler yıldırılmaya çalışılmaktadır.

Bu olumsuz koşullarda gerekli desteği bulamayan direnişteki işçilere, İÖDF 17 Ocak tarihinde bir destek ziyareti düzenlemiştir. 50 civarındaki grupla Altunizade şubesine gelindiğinde, işçilerin çevik kuvvet kordonu altında olduklarına ve cezaevinde olduğu gibi ziyaretçileriyle dahi görüştürülmediklerine tanık olduk. Bizler de sorgudan geçirilmeye çalışıldık: (siz kimsiniz, nereden geliyorsunuz, İÖDF meşru mudur, kimliklerinizi gösteriniz....)

İşçilerin de yoğun çabasıyla görüşmeyi engelleyemeyen polis, "saz çalmak, türkü söylemek yok, yoksa hepinizi tutuklarız" tehditleri savurmaya başladı. İşçiler ise polisin bu tehditlerine "işçiler içeri, köpekler dışarı" sloganıyla yanıt verirken; bir işçi ise slogana daha geniş anlam yükleyerek sloganı yeniliyordu. "İşçi dostları içeri, köpekler dışarı".

İşçiler polisin kendilerine küfrederek hakaret ettiğini ve herbirinin birkaç kez gözaltına alınarak tehdit edildiğini dile getirdiler.

Bir işçi konuşmasında "öğrencilerin hak arama çabalarında polisin yoğun baskılarına maruz kaldığını, tutuklandığını, okulundan uzaklaştırıldığını" belirterek "tüm bunlara işçiler olarak, işçi sınıfı olarak karşı olduklarını" belirtti ve "burada bize, okullarında çocuklarımıza baskı yapan güç aynıdır, devletin kendisidir" diyerek sürdürdü konuşmasını. Bu tavır sınıf içinde olumlu gelişmelerin belirtileri olarak gösterilebilir. İşçilerle birlikte marşlar söyleyip, sloganlar atılırken, enternasyonal ve 1 Mayıs marşlarında sol eli havada olan işçi sayısının giderek artışı dikkate değerdi.

S.Atılgan

SSCB'DE YENİ DÖNEM

SSCB'de Ağustos darbesi ve onu izleyen gelişmeler bir süreci noktalamıştı. Kapitalizmin bayraktarlığını yapan Yeltsin kliği, bu tarihten sonra bürokrasi içindeki iktidar mücadelesini kesin olarak kazandı. Ardından, komünizmi çağrıştıran bütün simgelere karşı bir "haçlı seferi" ilan edildi; yoğun bir dekomünizasyon kampanyası başlatıldı. Lenin heykelleri yıkıldı, kızıl bayrak yerine yeni Rus bayrağı geçirildi, SSCB'nin adı değiştirildi vb.

Kapitalizm budalaları da çok iyi biliyorlardı ki; SSCB'de "piyasa ekonomisine" geçiş, işsizlik, konutsuzluk, vb. ile tanışık olmayan Sovyet emekçilerinin yoğun tepkisine yolaçacaktı. Onların tek silahı vardı. Revizyonist-bürokratik kliğin işçi ve emekçiler nezdinde hiçbir "meşruiyeti"nin olmayışı. Bu nedenle revizyonist-bürokratik kastı hedef göstererek yürütülecek yoğun bir dekomünizasyon kampanyası, işçi sınıfı ve emekçileri ideolojik bir karmaşaya sürükleyerek onların muhtemel tepkilerini nötralize etmeye yarayacaktı.

Ne var ki, SBKP'nin devreden çıkması ve Yeltsin kliğinin "özel mülkiyetçi" programlarıyla onun yerini alması, toprağı düzleyecek, ideolojik karmaşa nedenlerini önemli ölçüde ortadan kaldırıp tarafların netleşmesini sağlayacak en önemli gelişme oldu.

SSCB'de Ağustos darbesi ve onu izleyen gelişmeler aynı zamanda yeni bir süreci başlattı. Emperyalist dünyanın desteğini arkasına alan Yeltsin kliği, büyük bir hızla sosyalizmin arta kalan tüm kazanımlarını da temizleyerek, "rekabetçi kapitalizmi" inşaya koyuldu.

Çok değil, Yeltsin'in "ekonomik şok" önlemlerini açıklamasının üzerinden henüz 5 hafta geçti. Enflasyon, işsizlik bu sürecin ilk armağanları oldu ve toplumun cennete koşarcasına kapitalizme koşan kesimlerinde dahi büyük bir şok ve umutsuzluk yarattı.

Ve alanlar yeniden ellerindeki kızıl bayraklarıyla "kapitalizme hayır", "yaşasın sosyalizm" diye haykıran kalabalıklarla dolmaya başladı. SSCB'de son bir ay içerisinde Lenin ve Stalin portrelerinin taşındığı bir dizi kitle gösterisi gerçekleşti.

Henüz kitlelerdeki ideolojik karmaşa, netliğe ulaşmaktan uzaktır. SSCB'de sosyalizmi ideolojik-politik olarak yeniden inşa sorunu vardır. Hiç kuşku yok, bu toprağın komünistlerinin bu konuda dünya komünistlerine göre deneyim birikiminden kaynaklanan önemli şansları da vardır. Onlar için deneyimin olumsuzlukları kadar kazanımlarını da kitlelere aktarmak sorunu yoktur.... Sorun, kazanımlar üzerinde daha ileri bir sosyalizm anlayışı geliştirmektir.

Her şeyden önce bu nedenle, SSCB'de gelişen kitle hareketlerini, eski dönemin basit bir uzantısı olarak değil, yeni dönemin ilk dalgası olarak değerlendirmek gerekir. Dün kapitalistleşme sürecini suskun, nötr bir tavırla izleyen, iktidardaki SBKP'ye hiçbir aktif destek vermeyen kitleler, SBKP'nin devreden çıktığı bugün aktif bir muhalefet hareketi sergilemektedirler.

Kitle gösterilerinde yapılan genel siyasal grev çağrısı, hareketin daha ilk adımda taşıdığı ileri perspektifi ve toplumsal bileşimindeki işçi damgasını gösteriyor. Önümüzdeki dönemde hareket siyasal kitle grevlerine dönüşebildiği ölçüde, yankısı ve etkisi kendi sınırlarını çok aşan dalga yaratacaktır.

Bu ise, düzen ve devrim dengesinde sanılandan da hızlı ve güçlü etkiler doğuracak, "zayıf halkaların" üstüste yığıldığı, fakat sınıfsal çatışmaların milliyetçi ve dinsel örtülerle boğulmaya çalışıldığı tüm bölgede kitle muhalefetlerinin rengini de kızıllaştırmaya başlayacaktır.

Tarihinin en yoğun işçi hareketlerine sahne olan Türkiye ise bu süreçten en çok ve en hızlı etkilenecek coğrafyalardan biridir.